National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A 0N4
L

National Library
Bibliothèque Nationale
APR 29 1985
B183C4/5

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Second class mail registration number — 1089.

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 30 (3143) XXXIV aastakäik

Neljapäeval, 18. aprillil 1985 — Thursday, April 18, 1985

Üksiknumbri hind 70 centi

Toetussõnu USA riigimeestelt

Neljas Balti Vabadusliidu Inimõiguste Konverents — Lätlased avavad Ottawa konverentsi ajal oma büroo

Balti Vabadusliidu Neljas Inimõiguste Konverents toimus Los Angeleses Ambassador hotellis 23. märtsil. Päevasest konverentsist võttis osa üle 200, õhtusest banketist 250. Tervitasid USA president Ronald Reagan, USA Kongressi liikmed Don Ritter, Brian Donelly ja Bob Dornan, senaator Peter Wilson, Kalifornia kuberner George Deukmejian, Los Angelese maakonna poolt Michael Antonovich, ABC-TV kommentaator Bruce Herschensohn jt.

Päevasel konverentsil kõnelesid saadik John D. Scanlan Washingtonist, kongressiliikme Bob Dornani assistent kaitse ja välispoliitika alal Jerry Gideon, Paul Kamenar Washingtoni Legal Foundation'i direktor, Bill Pearl TV-kommentaator, leedu keskorganisatsiooni Lithuanian American Community abiesimees Mykolas Drunga Chicagost, Läti Ülemaailmse Nõukogu esimees dr. Olgerts Pavlovskis Washingtonist, Leedu Keskorganisatsiooni juhatuseliige ja Balti Vabadusliidu direktor Daiva Kezys New Yorgist, ajaleht Register toimetaja Alan Bock, advokaat Jaak Treiman, juudi ülemaalise organisatsiooni Jewish Right direktor Georgia Gabor, juudi päritoluga advokaat Gary Fleishman ja endine KGB agent Imants Lesinskis. Moderaatoritena toimisid advokaat Üllar Vitsut, Aristids Lamberts läti keskorganisatsiooni Latvian American Association informatsiooni osakonna juhataja ja Balti Vabadusliidu direktor Bostonist, Aivars Jerumanis Balti Vabadusliidu direktor, Sergei Zamascikov endine läti komsomoli sekretär ja Balti Vabadusliidu abiesimees Tony Mazeika.

Õhtusel banketil oli peakõnelejaks Ameerika Hääle direktor Eugene Pell.

Balti Vabadusliidu audiplom anti üle president Reagani assistendile Valges Majas Linas Kojelisele.

Kõik kõnelejad toonitasid, et parim viis Balti küsimuse maailma avalikkuses hoidmiseks on korraldada inimõiguste konverentse ja kutsuda neile riigiametnikke Washingtonist kõnelema. Konverentsi juhatajaks oli lätlane Agris Pavlovskis.

Kaugemaks konverentsist osavõtjaks oli eestlastest õpetaja Eduard Lind Minnesota osariigist. Leedulasi ja lätlasi oli veel mitmetest osariikidest. Kõneleja puldi tagust kaunistas hiigelsuur värviline pannoo just trükist ilmunud Balti Vabadusliidu voldikust ning Eesti, Läti ja Leedu lipud.

Konverentsi avas konverentsi esimees Agris Pavlovskis, palvuse pidas õp. Eduard Lind. Tervitasid BVL esimees Valdis Pavlovskis ja abiesimees Avo Piirisild.

Laudkonnavestluses „Inimõigused Balti riikides" kõneles Leedu Keskorganisatsiooni abiesimees Mykolas Drungas Chicagost. Drungas on ka leedu suurima ajalehe Draugase kirjandus-osakonna toimetaja ning ingliskeelse ajalehe Observer toimetaja. Üks vanaemadest on tal eestlane. Drungas ütles, et ta on väga rahul Balti Vabadusliidu tegevusega. Inimõigused Balti riikides ei ole halvenenud, kuid mitte paranenud.

Valusam on aga baltlastele, et me ei ole kuskil päevakorras, olgugi et olime Rahvaste Liidu liikmed. Me isegi ei saa tõsta üles oma küsimust Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis olgugi et olime iseseisvad riigid.

Simas Kudirka juhus on ainuke ja vist ka viimane, kus Ühendriigid aitasid meid. Me ei ole isegi päevauudiste peapunktis. Me kuuleme Kesk-Ameerikast ja Iirimaast, kuid väga vähe Afganistanist. Põhjuseks on, et Balti riikides ei ole käimas sõda. Reagani administratsioon on ainuke, kes on pidurdanud kommuniste. Reagan on esimene Ühendriikide president, kes päästis Grenada kommunistide haardest. Kesk-Ameerika on praegu samas olukorras kui olid Balti riigid. Oleks aeg, et me pidurdaksime kommunistid oma ukse lävel.

Dd. Olgerts Pavlovskis, Ülemaailmse Läti Kesknõukogu esimees Washingtonist ütles, et oleme kommunistide läbi kaotanud 600.000 baltlast. Lätlastel on ilmunud kaks teost, kus on nende surnute nimed. Sel aastal lisandus 89 nime. Kunas on sellel lõpp? Protest on ikka elav Lätis ja läti lapsed hüüavad: „Vabadust Lätile!" Tuhanded on kaotanud oma vabaduse sellepärast. Olgugi, et paljusid on vangistatud, protestid ei ole lõppenud. Nõukogude Liit käitub protesteerijatega kui hüljatatutega. Vaatamata vangistustele lätlased annavad ikka informatsiooni Läänele, mispärast KGB otsis läbi saja lätlase kodud, eriti need, kes olid inimõiguste aktivistid. Varsti toimub Ottawas Helsingi Komitee järelkonverents. Oleme üürinud seal büroo kaheks nädalaks, mis on avatud 24 tundi päevas. Oleme kirjutanud memorandumeid, meil on kavas demonstratsioone ja pressikonverentse. Meil on olemas voodikohti sajale inimesele. Ma kutsun kõiki sellest osavõtma. Peale Belgradi konverentsi peaks me nõudma, et baltlased saaksid konverentsidest delegaatidena osavõtta. Meil tuleks nõuda, et president Reagan määraks baltlasest delegaadi Ottawa konverentsile. Me peame saama Balti küsimuse maailma ajakirjandusse, milleks me korraldame Balti tribunali sel suvel. Rahvusvaheliselt tuntud isik juhatab seda. Aristids Lamberts organiseerib demonstratsioone Kopenhaagenis 26. ja 27. juulil. Noortele on korraldatud laevasõit Läänemerel.

Teemal „1930. aasta kaubandusseadus ja vangide valmistatud kaupade import" kõnelesid Jerry Gideon, kongressiliikme Bob Dornani abi kaitse ja välispoliitika alalt ja Paul Kamenar, Washingtoni legaalse asutise direktor. Mõlemad tulid Washingtonist. Paul Kamenar nimetas oma ettekandes, et 1930. aastal loodi seadus, millega keelati vangide valmistatud kaupade importeerimine Ühendriikidesse, kuid sellele pannakse vähe tähelepanu. See seadus oli ettenähtud Ameerika tööliste kaitseks ja et mitte toetada inimõiguste rikkujaid. 1961. aastal aga kustutati keeld detente vaimus. 1983. aastal aga ministri abi Eagleburger kehtestas jälle selle seaduse. Raske on aga seadust kehtestada. Nõukogude Venes on 1100 vanglat, kus umbes 10.000 poliitilist vangi. Tegelikult aga arvame, et on 3—4 miljonit poliitilist vangi. Balti riikides on 28 vangilaagrit. CIA direktor Casey saatis hiljuti meile kirja, kus märgib, et vangide poolt valmistatakse ja impordi keelu all on toiduained, mööbel, puukastid, elektroonilised produktid, fotoaparaadi lensid, autoosad, kuld, alumiinium, asbestos,

(Järg lk. 8)

Kõnelejaid Washingtonist IV BVL Inimõiguste Konverentsil Los Angeleses. Vasakult Paul Kamenar, Washingtoni legaalse fondi direktor, Jerry Gideon kongressiliikme Bob Donnan'i välispoliitika ja legaalse ala abi, moderaator BVL direktor Aivars Jerumanis.
Foto: Avo Piirisild

Kanada lootused töökohtadele olevat asjatud

Samal ajal, kui Kanada valitsus räägib Tähtede Sõjaga kaasas käivaist suurtest töövõimalusist kanadalasile, ütles üks USA asjatundja, et kanadalaste lootused on asjatud, kuna ameeriklased tunnevad muret oma kõrgtehnoloogia saladuste välja pääsemise üle N. Liidule. Ameerika ärid ja ettevõtted on juba sõlminud riigiga lepinguid, kusjuures on arvestatud nende seaduslike kitsendustega, mis kehtestati 1972. a. antiballistiliste rakettide kokkuleppes N. Liiduga. Suurenevas võistluses uute relvade arendamisele, on USA ka muutunud ettevaatlikumaks oma sõjasaladuste hoidmisega, mida seni eriti vooruseks ei peetud.

Amy Carter arreteeriti tänavarahutusest osavõtu pärast

WASHINGTON — Endise USA presidendi Jimmy Carteri 17-aastane tütar Amy oli nende arreteeritute hulgas, kes võeti kinni Lõuna-Aafrika poliitika vastu protesteerijate hulgas. Temaga koos oli demonstratsioonil Carteri 35-aastane poeg Chip, keda aga ei arreteeritud. Amy ütles arreteerimisel, et ta oli enne demonstratsioonile asumist helistanud isale ja küsinud temalt arvamust osavõtu osas.

Hispaania ja Portugal Euroopa majandusriikide liikmeiks

BRÜSSEL — Hispaania ja Portugal on lõpuks võetud vastu Euroopa majandusliidu riikide hulka, kaheksa aastat pärast seda, kui nad selleks sooviavalduse esitasid. Kokkulepe tähendab, et nad saavad täisõiguslikeks liikmeiks 1. jaan. 1986. Sellega tõuseb liikmete arv 12-le.

Käo kukkus

Puhastamisi N. Liidu kommunistlikes parteides

MOSKVA — Eesti Kommunistliku Partei poliitbüroo sekretär Vladimir Aleksandri p. Käo saadeti 61-aastaselt pensionile, kirjutas Sovetskaja Estonia. Ajaleht räägib parteimehe isiklikest asjust, mistõttu ta kaotas oma koha parteisekretärina ja vabastati 11. märtsist ka Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe esimese asetäitja kohustest.

Vladimir Käo on õige parteiliikme eelistega, sündinud 18. jaanuaril 1924 Petrogradis, parteiliige aastast 1950, olnud Eesti mitmesuguste ministeeriumite juhiks. 29. augustil 1978 valiti ta EKP keskkomitee sekretäriks ja büroojuhiks. Samaaegselt avaldati tänu kohusetundliku töö eest seoses pensioniikka minekuga Eesti Kommunistliku Partei Keskkomitee büroo ja EKP Keskkomitee liikmele Meta Villemi t. Vannasele aastatepikkuse viljaka töö eest nõukogude organites.

Vannase nimi aastani 1975 oli Jangolenko, lähemaid andmeid tema päritolust N. Eesti teatmeteostes ei leidu.

Paljude muude nõukogude riikide parteijuhatustes on tehtud isiklikke muudatusi Mihhail Gorbatshovi N. Liidu uueks juhiks saamise puhul märtsi alguses. Turkmeenia nõukogude vabariigis ilmuv Turkmenskaja Iskra kirjutab, et vabariigi parteikoosolekul oli nimetatud poliitbüroosse Sparmurad Dijazov senise liikme Tshari Karrijevi asemele. Neli partei osakonnajuhatajat vahetati välja uute vastu samal koosolekul.

N. Liidu valitsuse häälekandja Izvestija kirjutab, et Valgevene Kommunistliku Partei piirkondlik juhataja vallandati.

Leht kirjutab ka, et Minski parteikomitee esimene sekretär 70-aastane Vladimir Mikulitsh saadeti teistesse ülesannetesse.

Ka madalamaid parteitöötajaid on lehe teatel vahetatud uute nägude vastu.

N. Liidu ajalehed on näidanud suurt huvi peasekretäri Gorbatshovi pürgimuste vastu vahetada korruptsioonist määritud ja eakad parteitöötajad nooremate ja võimekamate tehnokraatide vastu.

T. E. Baptisti koguduse naisringi korraldusel

Dr. TAIMI PROOSI LOENG
ihu ja hinge tervishoiust

„Meie tunded argielu probleemides"

neljap., 25. apr. kell 7.30 ja laup., 27. apr. kell 6 õ.
883 Broadview Ave.

KÕIK TERETULNUD!

PEETER KAUPSI ja MARGI KAUPS TAYLORI

MAALIDE NÄITUS

(AKVARELLID JA MONOTÜÜPIAD)

Reedel, 26. apr. ja laupäeval, 27. apr. 1985
Toronto E. Baptisti kiriku alumises saalis
883 Broadview Ave.

Näitus avatud reedel kl. 6—10 õhtul
ja laupäeval kl. 11—9

AKADEEMILISE KODU korraldusel

toimub 26. apr. s.a. kell 8 õ. Tartu College'i
suures saalis traditsiooniline

MAI-VASTUVÕTT

Baar ★ Tants ★ Suupisted

T. E. Aiandusklubi

neljapäeval, 25. aprillil kell 7.30 õ.
Eesti Majas

laudkonnavestlus teemal:

„Kevad aias"

Lektorid: M. Jürima, E. Kuris ja
M. Lepik

KÕIK TERETULNUD

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $54.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $68.—, poolaastas $37.— ja veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD:
üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN
Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

Toronto Eesti Maja aastapeakoosolekul avaldati tänu kauaaegse tubli töö eest juhatuseliikmele Jaak Roandile. Pildil vasakult Vaiki Niitenberg, Eesti Maja esimees Osvald Piil lugemas auaadressi, austatu Jaak Roand, juhatuseliikmed Aili Silm ja Alfred Sepa.
Foto: Vaba Eestlane

Kommentaarid

Kanadas ei ole autode vargus selliseid laialdasi mõõtusid võtnud nagu Ameerika Ühendriikides, kus autovargad valmistavad politseile sama palju peavalu nagu tänavaröövlid. Autovarguste pidurdamiseks on rakendatud mitmesuguseid võtteid, kuid leidlikud vargad leiavad alati nendele vastuabinõusid.

Statistika kinnitab, et 1983. aastal varastati Ameerika Ühendriikides üle ühe miljoni auto. Asjatundjad mainivad, et autovarguste arv on viimaste aastate jooksul veidi langenud, kuid selle asemel on varguste tõttu lõplikult kaduma läinud autode arv suurenenud. Ühendriikide transpordiministeeriumi hinnangul võib varastatud autode läbi tekkinud kahju ulatuda kogusummas 5 miljardile dollarile, millest suure osa hõlmavad kindlustuse preemiad, mis pidevalt tõusevad.

Varematel aegadel langes suur osa autovargusi noorte huligaanide arvele, kes kasutasid varastatud masinat lihtsalt lõbusõiduks ning jätsid selle bensiini lõppedes kusagile tänava või tee äärde, kust omanik selle kätte sai. Nüüd on aga olukorrad tunduvalt muutunud — lõbusõitude arv on jäänud vähemaks, kuid tunduvalt on suurenenud professionaalsete autovaraste tegevus, kes on teinud endile sellest tuluallika. Statistilised arvud näitavad, et kui kakskümmend aastat tagasi saadi kätte 90 protsenti varastatud autodest, siis nüüd on nende arv kokku kuivanud 53 protsendile.

Professionaalsetel autovarastel on välja kujunenud oma kindel süsteem varastatud auto realiseerimiseks. Üheks mooduseks on sõiduki varustamine valepaberitega ja valenumbriga ning selle müümine ettevaatamatule ostjale, teise mooduse alusel monteeritakse auto lahti ning müüakse üksikosade kaupa vahetalitajate kaudu autotöökodadele ning kolmana variandina kasutatakse varastatud sõidukite salajast väljaviimist kaubalaevadel.

Kuid — kas tänapäeva tehnoloogia on tõesti nii lapsekingades, et see ei suuda autosid võimalike varguste vastu kindlustada? Näib nii. Vargad on võimelised autosid traatide ühendamisega startima ilma stardivõtmeta ning lahti murdma lukustatud tüürimisseadeldist. Paremaid vahendeid varguste takistamiseks ei ole seni leitud ning nüüd on kasutamisele võetud nii-ütelda passiivne vastupanu — süsteem, mis võimaldab varastatud autode või nende osade avastamist ja leidmist.

Uue süsteemi alusel, mis on esitatud föderaalvalitsuse teedeministeeriumile kinnitamisele, kavatsetakse üksikuid autoosasid varustada numbriga, mis võimaldab nende õige omaniku kindlaks määramist ja varaste jälitamist. Uus süsteem tahetakse praeguste plaanide kohaselt maksma panna 1987. aastal ja rakendatakse eestkätt nende autode juures, mida vargad eelistavad kõige rohkem varastada.

Tundub, et uus „leiutis" ei ole eriti originaalne ja praegusel kompuuterite ajastul oleks oodanud ekspertidelt paremate kaitseabinõude väljanuputamist. Ja kes võib oma peaga vastutada selle eest, et vargad ei mõtle välja ka omapoolseid vastuabinõusid, mis muudavad uue numbrite-süsteemi sama abituks, nagu seda on olnud senised kaitsevahendid.

☆

Illegaalsed streigid ning süstemitult ja kergekäeliselt kokkumonteeritud ametiühingute süsteemid kinnitavad, et Kanadas on töölisliikumise organiseerimisega liiga kaugele mindud, mis annab ametiühingutele kätte suured võimupiirid ning paneb nendega tegelevad võimud üsna tihti sõna tõsises mõttes abitusse olukorda. . . . .

Nii olid lood näiteks hiljutise metsiku streigiga Ontario Hydros. Ontario Töölissuhete Nõukogu keelas jõujaamade töölistele streigiaktsiooni enne ametliku streigipäeva kättejõudmist, kuid sellele vaatamata lahkusid 1300 töölist töölt ja Ontario Hydro oli sunnitud mujalt elektrienergiat ostma, et rahuldada elanikkonna nõudmisi ja vajadusi. Kui töölt lahkunud töölistele lõpuks selgeks sai, et nad on

(Järg lk. 3)

„Honest brokeri" müüt

Välisminister Joe Clark'i hiljutine 8-päevane külaskäik N. Liitu aitas suurel määral hajutada Kanadas üldiselt levinud müüti, et Kanada on maailma kahe suurvõimu — Ameerika Ühendriikide ja N. Liidu — vaheline „honest broker" (aus vahetalitaja), kelle võimuses on suurriikide vaheliste tüliküsimuste ja arusaamatuste lahendamine ning rahvusvahelisele koostööle alustalade tahumine. Tegelikult said selle teooria pooldajad valusa õppetunni juba eelmise peaministri Pierre Trudeau ebaõnnestunud rahureisiga siin- ja sealpool raudeesriiet, kuid nagu paljud teisedki kaunid, kuid ebareaalsed ideaalid, ei taha ka seegi unelm Kanada poliitiliselt näitelavalt ja paljude ajalehtede toimetustubadest kaduda. Joe Clark'i reis kainestas kahtlemata paljusid meeli, kuid meil ei prugi imestada, kui mõne ajalehe veergudel ilmub tulevikus juhtkiri ja mõni poliitik Ottawas peab vajalikuks jälle toonitada, et Kanadal on suured ülesanded suurriikide vahel ausa vahetalitaja osa mängimiseks ning ida ja lääne lepitamiseks.

Joe Clark'i auks peab ütlema, et ta tegi välisministrina oma parima kaselliste küsimuste esile tõstmiseks, mida tavaliselt diplomaatilistel külastusreisidel Venemaale ei tehta. Ta sai teravad ja järsud vastused, millega anti sõnaselgelt mõista, et Kanada ärgu toppigu oma nina N. Liidu siseasjadesse. Kui Joe Clark üritas venelastega läbirääkimistel inimõiguste küsimuse esile tõstmist, puudutades eriti pikemaks ajaks vangi mõistetud juudi Shtsharanski ja ukrainlase Shumuki küsimusi (seni saadud informatsiooni kohaselt ei puudutanud Clark eesti vabadusvõitleja Mart Nikluse vabastamist), siis vastati talle ärritatult, et mõlemad mehed on saanud vanglakaristuse riigivastase tegevuse pärast ning nende vabastamine allub nõukogude kohtutele.

Clark'il ei olnud rohkem õnne, kui ta üritas välisminister Gromõkoga perekondade ühendamise küsimuse lahendamist. Kanada välisminister heitis N. Liidu välisministrile tagasihoidlikult ette, et nõukogude valitsus ei anna väljasõidulubasid isikutele, kellede lähedased perekonnaliikmed elavad Kanadas, millele Gromõko vastas, et N. Liit on andnud viimase viie aasta jooksul 4000-ndele inimesele võimaluse Kanadasse siirduda. Clark oli siiski selleks valeks ette valmistatud ja pareeris Gromõko väite vastusega, et suurem osa neist viisasaajatest on olnud turistid või lühikeseks ajaks Venemaalt välja lastud nõukogude kodanikud.

Kuna Clark'il olid Gromõkoga mitu tundi kestnud jutuajamised, siis ei ole ajakirjanduses kõiki nõupidamise teemasid ja sõnavõtte avaldatud. Kuid tõenäoliselt kõige valusama vastuse sai Clark, kui ta üles tõstis kahjutasu maksmise küsimuse nendele kanadalastele, kelle perekonnaliikmed — arvult kümme — said surma Korea reisilennukil, mille venelased alla tulistasid. Gromõko vastas külmalt ja tõrjuvalt, et see küsimus ei puuduta N. Liitu ning selle eest peavad vastutuse võtma tegelikud süüdlased, millega ta ilmselt vihjas Ühendriikide Keskluure Agentuurile. Gromõko keeldus kategooriliselt ka Afganistani küsimuse arutamises.

Clark'i missioon N. Liidu ja Ühendriikide vahel „ausa vahetalitajana" osa mängimiseks sai juba reisi alguses suure tagasilöögi osaliseks, kui Gromõko Clark'ilt nõudis, et Kanada peaks astuma Ühendriikide maailmaruumi relvastamise uurimisprogrammi vastaste leeri. Kui Clark sellest keeldus, siis pühendas Gromõko suure osa oma kõnest Ühendriikide atakeerimisele, süüdistades ameeriklasi maailmaruumi relvastamises, mille vene rahvas tervikuliselt hukka mõistab.

Võttes arvesse Gromõko üheid vastuseid ja nõudmisi ning kommunistliku partei peasekretäri Gorbatshovi otsust Clark'iga kohtamisest loobumiseks, on selge, et Moskvas ei arvestata Kanadas populariseeritud „honest brokeri" teooriat — Ühendriikide ja N. Liidu vahekordades on nii palju teravaid okkaid ja valusaid küsimusi, et neid suudavad lahendada või õigemini leevendada ainult mõlemad pooled omavahel, kusjuures jõu printsiip mängib domineerivat rolli. Kuigi Pierre Trudeau püüdis — vähemalt näiliselt — Ühendriikidest eemalduda ja kahe suurriigi vahel erapooletut mängida, on venelastele selge, et Kanada kuulub geopoliitiliselt, keeleliselt, demokraatlikult süsteemilt ja majanduslikult Ühendriikide mõjusfääri ja N. Liidul on võimatu siin oma seisukohti läbi suruda. Kahjuks ei ole see põhitõde selge veel paljudele kanadalastele, mille tagajärjel tekib igasuguseid veesegamise plaane ja algatusi, milledel puudub reaalne alus.

Raudeesriidetaguste rahvaste esindajad läänes on juba aastaid rõhutanud, et Helsingis sõlmitud kokkulepe inimõiguste austamiseks ei ole isegi seda paberit väärt, millele see on kirjutatud. Paljud faktid on seda väidet juba varem tõestanud ja seda tõestavad uuesti Clark'ile Moskva funktsionäride poolt antud teravad ja tõrjuvad vastused.

Ja kui lõpuks küsida, millised on Joe Clark'i reisi lõputulemused, siis peab kahjuks konstateerima, et pärast kaheksa päeva kestnud sarjamist jäi sõelale väga vähe teri. Clarkil ei õnnestunud põhiliste küsimuste arutamisel venelastele midagi selgeks teha, talle ei võimaldatud kontakte luua erialade inimestega laiemal pinnal, et diskuteerida kahe Põhjamaa riigi ühiseid huvisid ning kaubanduslike küsimuste käsitamisel ei jõutud kaugemale traditsioonilise kanada nisumüügi lepingu pikendamisest. Kuid võibolla tabame selle reisi lõpptulemuste hindamisel kõige kindlamalt märki kui me ütleme, et meil on nüüd välisminister, kellel on venelastega suhtlemisel isiklikud kogemused ja kellel on võimalik olnud heita pilku Moskva välispoliitika kulissidetagustesse tagatubadesse, mis on väga oluline tema edaspidisele tegevusele.

K. A.

Uus ingliskeelne „Balti Foorum"

Balti rahvastele keskendunud rahvusvaheline ajakiri

WASHINGTON („Vaba Eestlase" kirjasaatjalt). — Aastavahetusel hakkas ilmuma uus ingliskeelne Balti probleeme käsitlev ajakiri „Baltic Forum". Selle esimene number on mahukas, üle 150 lehekülje, trükitehniline kujundus eeskujulik ja sisu kõrgetasemeline. Välimuselt sarnaneb „Baltic Forum" prestiizhikale ameerika välispoliitika ja rahvusvahelisi küsimusi käsitlevale ajakirjale „Foreign Affairs".

Olemuselt on see uus balti rahvastele keskendunud ajakiri rahvusvaheline, „Balti Foorumi" tegevtoimetus asub New Yorgis, selle talituse asukohaks ja trükkimise paigaks on aga huvitaval kombel Rootsi. Ajakirja toimetuskolleegiumi liikmed ja kaastöölised elavad Ameerika Ühendriikides, Kanadas, Lääne-Saksamaal, Inglismaal, Rootsis ja Iisraelis. Esimese numbri põhjal otsustades nõuab „Baltic Forum'i" väljaandmine küllaltki palju tegevuskapitali.

Esimese numbri sisu, mis on kõik ingliskeelne, on järgmine. Kõigepealt toimetusepoolne ajakirja eesmärke ja taotlusi äramärkiv teadaanne. Aavaartikliks valiti Nobeli auhinna saanud poola luuletaja ja literaadi Czeslaw Miloszi „Balti õppetund", mis on väljavõte tema kuulsast raamatust „The Captive Mind" („Ikestatud mõistus") kus muude Ida-Euroopa probleemide kõrval vaadeldi ühes peatükis ka Balti riikide ja rahvaste saatust. Milosz ise elab praegu teatavasti Ameerikas ja tunneb end pooleldi baltlasena, kuna ta päritneb poolastunud Leedu perekonnast ja veetis oma nooruse- ja üliõpilaspõlve Vilniuses.

Artikli „Balti riikide Nõukogude Liidu poolt okupeerimise ja inkorporeerimise poliitilised ja juriidilised aspektid" autoriks on Inglismaal asuva Salfordi Ülikooli õppejõud Alexander Shtromas, leedu jurist, kes lahkus Leedust 1973. aastal.

Professor Rein Taagepera kirjutab teemal „Leedu, Läti ja Eesti 1940—1980 — sarnasused ja erinevused", andes võrdleva ülevaate Baltikumis sel ajaperioodil aset leidnud sündmustest.

Sergei Zamascikov kirjeldab artiklis „Boriss Pugo tõus ehk Vossi pikk tee Moskvasse" kohavahetust Nõukogude Läti kompartei esimese sekretäri osas, kus senine kõrgeim võimumees Augusts Voss välja vahetati noore Boriss Pugoga, kes varem oli KGB ülemaks Lätis. Artikli autor S. Zamascikov oli Lätis Jurmala piirkonna komsomoli esimeseks sekretäriks kuni ta välisreisil a. 1979 ära hüppas. Praegu teeb ta doktoritööd Kalifornia ülikoolis.

Neljadaks pikemaks eriartikliks on Eitan Finkelsteini analüüs sellest, kuidas võimuvahetused Kremlis — Stalin, Hrushtshov, Brezhnev, Andropov — on mõjutanud olukorda Balti riikides. Ka selle autor Finkelstein on lahkunud Leedust alles hiljuti Läände, elades praegu Iisraelis. Leedus oli ta Helsingi lepete järelvalvegrupi üks asutajaid ja seotud leedulaste dissidentiliku liikumisega.

Teise poole „Baltic Forum'i" sisust täidab pikk ja mitmekesine ringvaate osa, pealkirjaga „Märkmeid ja mõtteid Balti elust". Ringvaates käsitletakse Eesti, Läti ja Leedu vaimu- ja kultuurielu nii paguluses kui kodumaal. Eesti sektoris tehakse kodumaa osas juttu rahvaluule harrastusest ja uurimisest ning antakse põhjalik ülevaade viimaste aastate teatrist ja filmist, mis ilmselt on kirjutatud asjaga hästi kursis oleva isiku poolt.

Pagulaskonna osas käsitletakse kirjastustegevust, tutvustatakse rootsi keeles kirjutavat tähelepanu võitnud autorit Peeter Puidet, mainitakse muusikute Eduard Tubina ja Neeme Järvi viimaseid saavutusi, kommenteeritakse nimekate kunstnike Endel Kõksi ja Herman Talviku surma ja antakse ülevaade väliseesti ajakirjandusest. Tolles pagulaspressi ülevaates on põhjalikuma analüüsi alla võetud New Yorgis ilmuv „Vaba Eesti Sõna". Näidatakse, kuidas selles lehes kajastavad ameerika-eestlaste taotlused ja mured ning kuidas leht ise kajastab olukorda kodumaal ja maailmas üldse. „Vaba Eesti Sõna" saab ka kriitika osaliseks. Öeldakse ta esindab kitsalt eelkõige vanema põlve mõttelaadi ning et aken, mille läbi leht maailma vaatab, on vaid pooleldi avatud.

Ringvaate osa koostanud isikute nimesid ei ole „Baltic Forum'is" mainitud, nähtavasti on tegemist ajakirja toimetuse ja pidevate kaastööliste ühistööga. Leedu ja Läti osas antakse üldiselt samasugune ringvaade, kusjuures Leedu sektoris pööratakse pikemalt tähelepanu praegu Leedus salaja välja antavale põrandaalusele dissidentlikule kirjandusele.

Uue ingliskeelse balti küsimusi käsitleva ajakirja ilmumahakkamine läänemaailmas on väga märkimisväärseks ja tähtsaks sündmuseks. Nüüd on olemas koguni kaks ingliskeelset Balti rahvastele pühendatud ajakirja, sest teatavasti ilmub Ameerikas juba pikemat aega Balti Uurimuste Edendamise Ühingu (AABS) poolt välja antuna „Journal of Baltic Studies". Viimane on rohkem teadusliku sihiasetusega, pakkudes võimalust akadeemiliste uurimistööde avaldamiseks. Uus „Baltic Forum" pöörab peatähelepanu aga poliitilistele küsimustele ja teeb seda läänemaailma sovetoloogia raamistikus ja tasemel.

„Baltic Forum'i" peatoimetajaks on leedulane dr. Romuald Misiunas, Yale Ülikooli teaduslik uurija, sama mees kes koos Rein Taageperaga kirjutas hiljuti ilmunud raamatu „Baltic States: Years of Dependence 1940—1980". Vastutavaks toimetajaks on rootslanna Margareta Hammer. Toimetuskolleegiumi kuuluvad peale nende veel lätlane prof. Juris Dreifelds Kanadast, rootslane Helge Rinholm, Inglismaal elav leedu tedlane Alexander Shtromas, Ameerikas elav kaasaja nimekaim leedu luuletaja Tomas Venclova (kes oli Leedus tuntud dissident, kus ta pooletosina aasta eest välja pääses) ja eestlastest prof. Mardi Valgemäe, ajakirja „Mana" toimetusliige.

Pidevate kaastööliste seas leiduvad lätlaste ja leedulaste kõrval eestlastest Adir Aranovitsh (hiljuti Eestist tulnud, elab Washingtonis), Katrin Laur (lahkunud Eestist pärast sõda, elab Saksamaal) ja Münchenis Vaba Euroopa eestikeelsete saadete toimetuses töötav Eeva M. Pennar-Kangro.

Torkab silma Balti riikidest viimasel ajal lahkunud nn. uusemigrantide suur osakaal ajakirja juures. Toimetuse liikmete, pidevate kaastööliste ja esimese numbri artiklite autorite hulgas esinevatest kokku 20 isikust on neid 8. Nähtavasti on tegemist teadliku rõhuasetusega värskematele kontaktidele Eesti, Läti ja Leeduga.

Ajakirja kavatsetakse inglise keeles esialgu välja anda kaks korda aastas. Väljaandjana on mainitud Göteborgis asuv firma „MH International Design and Publications AB", toimetuse aadressiks on New Yorgis paiknev konsultatsioonifirma „Trumbull Associates Ltd.". Nagu toimetusringidest kuulda, on tegemist veelgi laialdasema ettevõtmisega kui ainult ingliskeelne ajakiri. Praegu on ettevalmistamisel „Balti Foorumi" ilmuma hakkamine lisaks ka veel eesti, läti ja leedu keeles, kusjuures kolme baltikeelse väljaande sisu oleks sama, mis ingliskeelse põhiväljaande oma.

Kommentaari kommenteerimiseks

Kas võib kommenteerida kommentaare? Kuna mind ei „õnnistata" Kodumaa prii eksemplariga, siis oli mul heameel, et Vaba Eestlase 9. aprilli „Komemntaarid" mind informeerisid, kui õnnelik on Arnold Normak Kohtla Järve kaevanduses riigi poolt antud majaga, tööriietusega ja aluspesuga (kas püksid ka, või ainult särk, nagu kuulukse olevat naiste probleemiks?) AMI juhtis päris õieti tähelepanu sellele, et Normak võrdleb aegu üle 45 aasta ajavahemiku, olles ilmselt teadmatuses hoitud, et mujal maailmas on elu ka edasi läinud ja kui ekstrapoleerimine on lubatud, siis vabas Eestis oleks see veel jõudsamini läinud. Juhib ju Peter Worthingtongi oma mälestustes tähelepanu sellele, et Nõukogude Liit pole maailma riikide majanduslikus edetabeli järjestuses ühestki riigist ettepoole läinud kogu oma eluea jooksul. (Rääkimata inimvabadustest.)

Olukorra viletsust ja kurbloolust tõendab just see, et troosti leidmiseks mitte ainult ei võrrelda olukordi 45 aastat tagasi, vaid et seda peetakse vajalikuks teha allapoole võltsitud andmetega. Oma sõgeduses ei märgatagi, et aluspesu eest võib tänada riiki ainult selle riigi tööline, kus riiklikult reguleeritud poes aluspesu ei ole, rääkimata valimisest. Nähtavasti ei ole aluspesu isegi Normaku parteipoes.

E. A.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

20. ja 21. apr.
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

27. ja 28. apr.
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

„Tule homme jälle!"

Põhjala Tütarde vanemgaidide „Cafe Crepes" ehk maakeeles kohvik „Komm Morjen Viider" avab uksed Eesti Maja keskmises saalis reedel, 19. aprillil kell 7 õhtul ja jääb avatuks kella 11-ni.

Söögisedel sisaldab pannkooke mitmesuguste täidistega: peale alati populaarse seenehautise on seekord esmakordselt ka vana tuntud kodumaine „Tule homme jälle". Magustoiduks on rabarberi ja maasika ja muud magusa sisuga pannkoogid, tordid ja kohv.

Kõik on kutsutud! Tulu läheb Põhjala Tütarde tegevuse heaks.

Immigrandi süda kuulub N. Liidule

TEL AVIV — Väsinud ameerika kuritegelikest filmidest, mida Iisraelis näidatakse heebreakeelsete alltekstidega, keeravad iisraellased oma televiisorid tagasi kodu poole katustel olevate satelliitantennidega, mis võivad püüda N. Liidu televisiooniprogramme, kirjutas ajaleht Maariv. Üks immigrant iseloomustas Iisraeli tv-programmi, et ameerika filmid näitavad ainult mõrvamisi ja põnevusi, kuid Boris Resnik, kes emigreerus kuus aastat tagasi Moskvast, tahab koju tulles õhtul istuda oma tugitoolis ja mitte higistada hirmu pärast; vene filme vaadates olevat ta palju rohkem lõtvunud.

Kommentaarid

(Algus lk 2)

sattunud metsiku streigiga väga libedale pinnale ja nad tööle tagasi siirdusid, siis tehtti kindlaks, et metsiku streigi tõttu tekkinud kahjud on 13 miljonit dollarit.

Kes maksab kahjud? Esialgu räägiti, et kahjud kannab — vähemalt osaliselt — ametiühing, kuid nüüd selgub, et kõik kahjud tahetakse elektrienergia tarvitajate kaela määrida ning lisada eed 1987. aastal elektriarvetele juurde. Näib, et illegaalsetele streikijatele ei määrata mingeid karistusi ning streikinud töölised kinnitavad, et nad alustavad uuesti metsikut streiki, kui kedagi tahetakse karistada. See lõhnab juba abordimeistri dr. Morgenthaleri loo järele, kes avab siin ja seal seadusega keelatud abordikliinikuid ning kelle seadusevastase tegevuse peale nähtavasti ükski hammas ei hakka.

Teine kummaline lugu on Kanada postiteeninduse kommunikatsiooni ametiühinguga. Selle ametiühingu liikmeskonda kuulub ainult 1800 töölist, kuid need tegelevad peamiselt postisorteerimise masinate parandamisega ja kui nemad töölt lahkuvad, siis jääb kogu Kanada postiteenindus seisma. Pealegi ähvardavad ka teised postiteenijate ametiühingud austada kommunikatsioonimeeste piketeerimismeeskondade valvetõkkeid. Kommunikatsiooni ametiühinguga saavutati küll pärast pikemaid kauplemisi kokkulepe kuid kuna ametiühing oli vaatamata oma vähesele liikmete arvule võtmepositsioonis, siis tuli ametiühingu nõudmistele suures ulatuses vastu tulla.

Kui me nüüd arvestame, et Kanada postiteenistuses töötavad inimesed kuuluvad kaheksasse erinevasse ametiühingusse, kelledest igaüks võib postiteenindust häirida või selle seisma panna, siis peab imestama, et Kanadas postiteenindus üldse eksisteerib. Kuid kas siin ei juhtu sama lugu nagu Ontario Hydro streigiga, kus rahvas kõik kahjud välja maksab? Kanada Post Corp. ongi juba esinenud valitsusele palvega, et see nõustuks postitariifide tõstmisega, vaatamata sellele, et kirja saatmine Kanadas on võrreldes teiste maadega suhteliselt väga kallis.

AMI

Osavõtjaid äsja alanud eesti keele kursusel, esireas vasakult kolmas kursuse juhataja Ellen Martens, tema kõrval kooli sekretär Leida Marley. Foto: Vaba Eestlane

„Huvi keele vastu teeb õpetamise kergeks"

Eesti keele säilitamisest ülemaailmses ulatuses

Kuu aega tagasi alustati eesti keele kursusega Toronto Eesti Majas, kus õpetajaks on pikaajaliste kogemustega Ellen Martens. Ligi 30 mitmesuguses eas olevat kursuslast olid tulnud esimesele loenguõhtule, kõigil oli soov oma eesti keele oskust parandada. Nüüd pärast nelja tundi küsitleme Ellen Martensit, milliseid muljeid need tunnid talle on andnud ja millisena ta seda kursust on sisuliselt kavandanud.

Ellen Martens ütleb, et nüüd on Toronto ulatuses keelekursus käimas, õppemaksu on tasunud 28, igast tunnist on võtnud osa üle paarikümne. Esialgul pole statistikat peetud, nüüd hakkas seda tegema Helgi Nippak, et kursusest saada hiljem ülevaatlikku pilti. Ta ütleb: „Esimene mulje koolitööst on väga hea, ja kuidas see saakski muud olla, kui ees on hulk rõõmsaid ja säravasilmalisi nägusid. Kas sellepärast et õpime eesti keelt? Senine koostöö on olnud sujuv, esimesest momendist peale tunnen, et olen kodus, kuigi keeleoskuse tase on väga ebaühtlane. Keeletase on veelgi enam alla läinud, kui oli üheksa aastat tagasi kui viimast korda tunde andsin. On neid, kes suuliselt keelt valdavad, aga kirjalikult on nappus suur, eriti sõnavarast."

Ellen Martens leiab, et kuna kursus on mõeldud ka neile õpetajaile, kes töötavad eesti lasteaias ja võivad olla tulevikus eesti koolide õppejõududeks,

siis pidanuks keelekursus õpetajaile juba vähemalt kümme aastat tagasi toimuma.

Nad pidanuks varem algama, aga parem on hilja kui mitte kunagi, sest ega õpetajat ei saa mõne aastaga kasvatada.

Esimesel õhtul olid ta esimesed sõnad olnud: „Nõiavitsa mul ei ole, imet teha ei saa, viieteistkümne õhtuga ei saa eesti keelt ära õpetada." Kuna huvi on keele vastu väga suur, siis teeb see õpetamise kergeks. Ka on edu juba märgata, eriti vähemtuntud sõnade kasutamisel.

E. Martens annab neli näidet, kuidas neli vähemtuntud sõna said omaseks. Lauseis „Ühel noorel emal on aina pojad ja pojad", „Kas me ei tunne, et klassis on juba kevade hõngu", „Leiab suure maja eeliseks on avarad ruumid" ja „Tahaks hellalt emmata tütarlast". Uued sõnad võeti huviga kasutamisele.

Rääkides kursuslaste vanusest ütleb ta, et noorim on 17, vanemad 62 ja 72-aastased, kes tulid kursusele, et lihtsalt kuulata eesti keelt ja seda õppida, kuna sel on suur väärtus.

Kursusele tahtsid tulla veel 16—17, kuid nad ei mõistnud eesti keelt ja alanud kursus ei olnud algajaile, kus on tegemist eesti keele õpetamisega võõrkeelena.

Neil on võimalik õppida Tiiu Salasoo raamatu järgi kas kassettide abil või kui on õpetaja, siis selle juhendamisel.

E. Martens ütleb, et meil on sageli eesti keele üle arutlemisel süüd nähtud segaabieludes, kuid sama palju on eesti keele kasutamist kahjustanud meie parteipoliitika (MÜ — EKN). Kuid ka eesti noored abielulised ei räägi omavahel eesti keelt. Ta ütleb segaabieluliste auks, et neist olid paljud aktiivselt kaasas ESTO-84 ettevalmistamisel. Valusaim on just, et kui kaks abielu kaudu kokku seotud eestlast ei vaja enam eesti keelt.

Minnes õppetöö sisulise külje juurde ütleb ta, et loengud on tema enese koostatud koos harjutustega, mis vastavad loengule, samuti on ettenähtud vähemtuntud sõnu.

Tunni ajal vesteldakse, tehakse etteütlusi, kavatsus on ka väikseid kirjandeid kirjutada. Tunnis pole kõigeks aega, siis õpilased annavad kirjalikult sisse oma soovisedelid. Viimases tunnis koostati eestikeelseid kutseid.

Erilist lugemismaterjali ei ole, tänu toimetajale H. Ojale, saadakse igaks tunniks värske „Vaba Eestlane". Ellen Martens avaldab selle vastutuleku eest tänu, kuna see olevat toredaks abiks.

Ellen Martens on jälle eesti keele fanaatikuks muutunud. Ta ütleb: „Kui tahame, et eesti keel püsima jääks, siis pole küllalt iga üheksa aasta pärast kursuse pidamine. Peaks igal nädalal ühe õhtu pühendama eesti keelega tutvumiseks ja keeleküsimuste arutlemiseks, kus kõik õpiksid ja oleksid samal ajal ka õpetajad. See peaks olema klubilise iseloomuga — võiks olla Eesti Keele Klubi." Ta toobki selle juurde sõna „korrus", mis tema arvates ei sobi eesti keelde ja tuleks kaotada, kuna see pole meie keeleinstinktile vastav. Olevat loomulik, et igal mandril toimuks omaette keele muutmine.

Ellen Martensil on koostöö eesti keele alal Tiiu Salasooga, kes oma käesoleva aasta kasutab eesti keele ülemaailmseks uurimiseks, võttes pikaajalist poolepalgalist puhkust. Idee tõstatati möödunud aastal naiskongressil. Tiiu Salasoo jõuab 26. juunil Portlandi, kus ta korraldab esimese õpetajate kokkutuleku. Sealt lahkub Londonisse, kus kohtub abikaasa Innoga ja sõidavad koos Stokholmi. Inno läheb Norrasse oma tööd tegema, Tiiu jääb Rootsi uurimistööle. Augustis kohtuvad Austrias, kust Shveitsi, Prantsusmaa kaudu jõuavad Londonisse, kus ta kohtub Salme Pruudeniga.

Sealt läheb edasi Newcastle'isse keskkonna hariduse kongressile, kus peab oma uurimusist referaadi.

Septembris jõuab New Yorki ja sealt Torontosse, jäädes siia ligi paariks kuuks. Edasi järgnevad New York, Washington, Columbia (Ilse Lehiste), Bloomington (Oinas, Mürk), Florida (Elin Toona). Mõlemad teadlased teevad teaduslikku tööd, kohtudes nagu Koit ja Hämarik moodsal ajal.

Torontos olles loodab ta kontakti luua siinsete eesti õpetajatega nii palju kui võimalik. Ellen Martens loodab, et see aeg kujuneks eesti keele osas eriti viljakaks. Ka loodab ta, et Tiiu Salasoo suurim uurimus eesti keelest väliseestlaste ühiskondades võiks olla aluseks eesti keele kaugõpetamisele.

Veel ütleb E. Martens, et Olev Maimets paigutab praegu kõiki eesti keele õpperaamatuid raali ja jõuab selleks ajaks raalimisega valmis kui Tiiu Salasoo Torontosse jõuab.

Siis tehakse tõsiseid plaane kuidas eesti keele viljelemisega edukamalt edasi minna.

Ellen Martens ütleb lõpuks senise kursuse iseloomustamiseks, et see on eesti rahva kursus, on uudsust nagu oleks eesti rahva vabaduse väljakuulutamine toimunud. On tunne, et igaüks on eesti keelt juurde õppinud, õpetaja ise ehk parandanud oma inglise keelt, sest mõnele on tulnud mõisteid selles keeles selgitada.

Väärtuslikku lisa Eesti Keskarhiivile

Eesti Keskarhiiv Kanadas on järjekordselt rikastunud neil päevil Lääne-Saksamaalt saabunud E.V.-i aegsete väljaannetega, mida oli 50 kilo. Annetaja pr. Tamara Ehrenberg, kellele need olid pärandusena langenud kapten-major Konstantin Meel'ilt (V.R. II/3) ja tema tütrelt Lydialt. Väärtuslik annetus sisaldab 40 väljaannet, nende hulgas „Suur Piibel" (O/Ü „Loodus" väljaanne 1938—1940), „Eesti Vabadussõja I ja II", „Eesti Vabadusristi Kavalerid" (1935), mitmeid mälestusteoseid jt., enamikus Taska kunstköitekoja nahkköites. Raamatute vahendajaks Keskarhiivile on olnud pr. T. E. sõbranna Torontos pr. Steffi Michel. Kõik saadetises olevad väljaanded on kodumaal „keelatud kirjandus".

See on tänavu teiseks nimetamisväärseks saadetiseks EKAK-le. Aastavahetusel sai arhiiv Winnipegi Eesti Seltsi „Side" raamatukogu, selles olid enamikus E.V-i aegsed väljaanded. Lisaks vanemaid eestiaegseid heliplaate ning ka plaadi mängimisaparaadi — grammofoni. Selle väärtusliku materjali õigesse hoiukohta saatmise eest hoolitses „Side" kauaaegne varahoidja hr. A. Tuule.

Nagu teada on kodumaal kõik iseseisvusaegsed väljaanded — raamatud, ajalehed/ajakirjad jm. väljaanded „keelatud kirjandus" ja hävitatud. Nii et noorem põlvkond ei pea midagi teadma positiivsetest saavutistest Eesti Vabariigi ajastul. See on asendatud võimutseva kihi ideoloogia ja valedega, maa ülekülvatud ja väljaspoolt juhitud väljaannetega. Seetõttu on meie välisarhiividel eriline mure ja üleskutse, et väljaspool leiduvais kogudes ja isikutel olevad needki vähesed väljaanded-materjalid ei läheks kaotsi, vaid leiaks koha arhiivi, kus need talletatakse, korraldatakse ja on kasutajatele kättesaadavad.

R. A.

RATAS OPTICAL
219 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONTARIO M4K 1N2
465-6251

Täidame täpselt igat liiki prilli-retsepte, näit. „cataract" tüüpi. Suur valik lasteraame, spordi kaitseprille ja parimas kvaliteedis päikeseprille.
Raamid peamiselt Euroopast, alates $12.— kuni $200.—
Hinnaalandus kaasmaalastele 10%
Täidame ka kodumaiseid retsepte ja soovikorral saadame ära.

Läti äri
DOWNTOWN WOOLS ARTS & CRAFTS
Uus aadress: ARCADE BUILDING — Tel. 368-5011
Sissekäik: 74 Victoria St. (1. tän. Yonge'st idapool ja 1 tän. Queen'ist lõunapool) Postiaadress: 137 Yonge St., „Shopping Mall", Toronto M5C 2A5
Rikkalikus valikus imporditud lõngu igaks otstarbeks. Haapsalu rätiku lõng. Linaseid materjale. Kanvaa ja palju muud. SKANDINAAVIAST HUVITAVAID MATERJALE KÄSITÖÖKS MUSTRIGA. Tasuta õpetamine ja nõuanne. Külastage meid. Soodsad hinnad.
Avatud: esmasp.—reedeni 9.30—6, laup. 9.30—4.

OLD MILL TAILORS
7 RIVERVIEW GARDENS, TORONTO
(1 plokk läänepool Jane'i, Bloori lähedal)
TEL. 769-9535
DAAMIDELE ja HÄRRADELE ÕMBLEMINE TELLIMISTE JÄRGI
RUDY SCHNEIDER

AINUKE EESTI LILLEÄRI
AARDVARK
1065 STEELES AVE W
NORTH YORK ONT
M2R 2S9
736-1170
Kodus 223-0201
AARDVARK FLORIST LTD
Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas Lillede koju viimine.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$54.—	$68.—
Poolaastas	$30.—	$37.—
Veerandaastas	$16.—	$19.—

I KLASSI POSTILE LISADA SAATEKULU JÄRGMISELT:

I klassi postiga (kiripostiga):		Kanadas:	USA-s:
aastas	$59.—	+ $42.—	$47.—
poolaastas	$32.—	+ $21.—	$24.—
veerandaastas	$17.—	+ $10.50	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:

LENNUPOSTIGA aastas $132.—, poolaastas $69.— ja veerandaastas $36.—

Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 centi
USA aadressidele „ZIP CODE"
Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja
pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates .... 19.......... Tellimise katteks lisan $.......... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi ....
Aadress ....
....
....
....

PIKA, RASKE KANNATUSE JÄREL LAHKUS MEIE ARMAS ABIKAASA, ISA, VANAISA, POEG JA VEND

HEINO NASSAR

Sündinud 16. märtsil 1924 Võrumaal
Surnud 15. aprillil 1985 Torontos

Mälestavad sügavas leinas

ASTA
MARET, KAJA ja GLENN
UNO ja LINDA
EMA, ÕDE ja VENNAD Eestis

ARMAST SUGULAST JA HÕIMLAST

HEINO NASSAR'it

mälestame kurbuses ja avaldame kaastunnet ASTALE ja MARETILE perega

KAARE
KAI perekonnaga
VAIKI

ARMAST SÕPRA

HEINO NASSAR'it

mälestavad leinas

EVALD ja ÕIE UIBOPUU
HEINO ja ERNA REMMEL
KARL ja ELITA VAHTRA
MEERI MEHISTO

KALLIST ISA, VANAISA JA VANA-VANAISA

WOLDEMAR JOHANN GRIMM'i

sündinud 29. septembril 1901
surnud 15. aprillil 1985

mälestavad armastuses

ERNST GRIMM perega
KARIN EMES perega
URSULA KALMES perega
MARTA STOCK perega
JOHANN GRIMM perega
ANDREAS GRIMM perega

Lugupeetud koguduseliiget

HERMINA M. ALLIK'ut

sündinud PELT

mälestavad
E.E.L.K. SUDBURY KOGUDUS
ja ÕPETAJA

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimisruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

T. L. MORRISON — Funeral Director

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

Kauaaegset sõpra, klassivenda ja ristiisa

HEINO NASSAR'it

mälestavad leinas

SINA ja MAKS PERTENS
MARIA KÄGU
ENDEL ja ELLEN LINDAJA
VIRGE-KAI LINDAJA

Puhka rahus hea sõber

HEINO NASSAR

ILME ja HANS SEPP
ELLEN ja HANS MERET

Relvavenda

HEINO NASSAR'it

mälestab kurbuses

SOOMEPOISTE KLUBI TORONTOS

Armast

HEINO NASSAR'it

mälestab

ILMAR MARKS perekonnaga

Lahkus armas sugulane

HEINO NASSAR

Mälestame kurbuses

MART LAAGUS perekonnaga
ENN LAAGUS abikaasaga
LINDA LAAGUS-SILM

Ltn.

HEINO NASSAR'it

mälestab leinas

EESTI OHVITSERIDE-KOGU KANADAS

Eestlane Martin Suuberg tööle rahvasaadiku ametkonnas

USA Esindajatekoja liige William Carney (rep.) Long Islandil, N.Y. määras oma ametkonna koosseisu eestlase Martin J. Suubergi, ülesannetega abistada administratiivalal. Sellega on ta ametkonnas saadiku järel teiseks meheks. Temale alluvad administratiivalased ja seadusandlikud küsimused ning probleemid rahvasaadiku töös Kongressi büroos.

Martin J. Suuberg on merekapten Mihkel ja tema abikaasa Aino Suubergi poeg, kes lõpetas Bellport keskkooli, lõpetas Brown ülikooli BA kraadiga. Jätkas siis õpinguid Washingtonis, saavutades õigusteaduse doktori kraadi.

M. Suuberg on tuntud USA eestlaste nooremas generatsioonis, on ERKÜ Esinduskogu liige ja juhatuseliikmeks, tegutseb aktiivselt Balti noorte organisatsioonis ja vabadusvõitluslikes tegevusis.

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2044 Yonge St. Toronto,
Ont. M4S 1Z9
(Davisville & Eglintoni vahel)
Tel. 487-2147

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks, — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Leinateateid

Inglismaal suri 20. jaanuaril Irmgärd Idell sündinud 4. detsembril 1908 Tallinnas.

Inglismaal Sloughsis suri 22. jaanuaril Juhan Pastak, sündinud 23. jaanuaril 1911 Elvas.

Inglismaal suri 28. jaanuaril Wladimir Nelis, sündinud 13. detsembril 1905. a. Eestis.

Chicagos suri 30. jaanuaril Benita Margarethe Ott, neiuna Metting, sündinud 20. mail 1911 Tallinnas.

Tallinnas suri 2. veebruaril Ira Martverk, sündinud 27. detsembril 1913 Tallinnas.

Eestis suri 21. detsembril 1984 Juhan Sinimäe, sündinud Põlvas 1910. a.

Los Angeleses suri 1985. a. Harald Sööd, sündinud 1913. a. Iisakus.

Floridas suri 5. veebruaril Julius Mets, sündinud 6. jaanuaril 1907 Hiiumaal.

USA-s suri 1. veebruaril Harold Hoy, sündinud 11. novembril 1909.

Göteborgis suri 12. veebruaril Johannes Kurvits, sündinud 20. juunil 1900 Eestis.

Borasis suri 12. veebruaril Ferdinand Kalholm sündinud 20. septembril 1913 Viinistul.

USA-s suri 26. jaanuaril Eduard Tikko, sündinud 11. veebruaril 1907. a.

Rootsis Lidingöl suri 5. veebruaril Hella Matto, neiuna Leinbaum, sündinud 19. jaanuaril 1900 Narvas.

Borasis suri 4. veebruaril Annette Pauline Aring, neiuna Ehrenberg, sündinud 12. aprillil 1901 Varangul.

Siberis küüditatuna suri 9. jaanuaril dr. Harald Tuul, sündinud 2. veebruaril 1916 Taageperas.

Sävedalenis suri 14. veebruaril Milde Marie Nõmm, neiuna Viilman, sündinud 4. mail 1900 Palmses.

Vaade Soomepoiste Klubi aastapäeva koosviibimisest osavõtjaile. Taustal väeosa vaimulik õp. Oskar Puhm kõnelemas.
Foto: Vaba Eestlane

Ilmus Westholmi Gümnaasiumi album

Äsja ilmus trükist Westholmlaste Koondise väljaandel album „Per aspera ad astra" I osa, mis on uustrükk Eestis 1937. a. ilmunud albumist „Jakob Westholm ja tema kool 1907—1937". Album anti välja direktor J. Westholmi 50-nda surma-aastapäeva mälestuseks, sisaldab 184 lehekülge 46 pildiga.

Sisus pearõhk on J. Westholmi isikul ja kooli ajalool, kirjutiste 24-st autorist on rida üldtuntud nimesid — Jaan Tõnisson, H.B. Rahamägi, K. R. Pusta, Kr. Raud, A. Tähevāli, T. Rootsmäe, Edg. Kant jt., haridustegelasi, õpetajaid ja kooli vilistlasi. Sisaldab täielikud nimestikud õpetajaist 1907—1937, lõpetajate lendudest ja õpilastest 1936/37 õppeaastal (klassid I—XI).

„Per aspera ad astra" II, täiesti uuesisuline osa, on ettevalmistamisel ja ilmub kooli asutamise 80. a. juubeliks, hiljemalt veebr. 1987. See on kavandatud mahukam ja suurema arvu piltidega kui I osa. Sisaldab kooli ajaloo 1937—1944, okupatsioonide ajal ühendatult Tallinna Prantsuse Lütseumiga, mälestuskirjutisi, õpetajate ja õpilaste tegevusest ja saatusist kuni viimase ajani, nimekirju 1937—1944 jm.

Kuigi album esijoones on mõeldud J. Westholmi gümn. endistele kasvandikele, võiks see ka laiemat huvi äratada. Tellimised I ja ettetellimised II osale on üldsusele avatud, lähemalt on kuulutuses teisal selles lehes.

Teadaandeks westholmlastele!

Kes aadressi pudumise tõttu ei ole saanud olulist Koondise ringkirja 8. III 1985, palutakse teatada aadress juhatusele: c/o Endel Toiger, 50 Old Kingston Rd., Apt. 5 - 215, Scarborough, Ont., M1E 4Y1. Ringkirjas märgitud odavamat albumi tellimise aega on pikendatud ühe kuu võrra (kuni 31. maini).

Westholmlaste Koondise peakoosolek peetakse reedel, 26. apr. 1985 kell 19 Tartu College'i EKL-i ruumis, millele samas järgneb koosviibimine õhtusöögiga. Viimasest osavõtta soovijaid palutakse registreerida hiljemalt 21. apr. telef. teel: E. Toiger — 284-5306 või Uno Põld — 267-6383. Osavõtumaksu $15 saab tasuda kohapeal (sisaldab ka joogid). Käesolevat teadaannet palutakse võtta koosoleku kutsena.

Westholmlaste Koondise juhatus

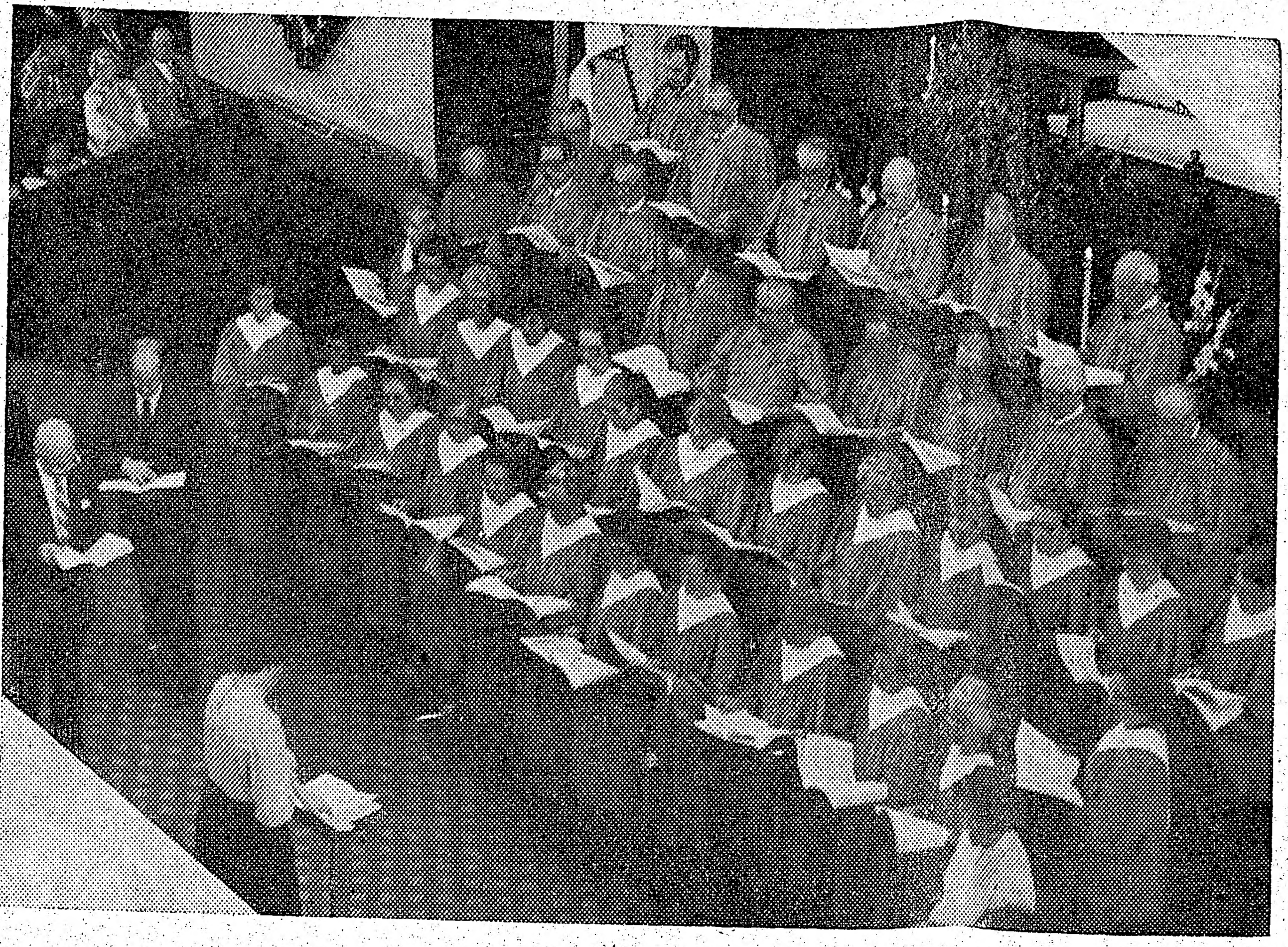

Vana-Andrese koguduse segakoor esitas 5. aprillil Theodore Dubois'i „Seitse risti sõna". Pildil koor esinemas, vasakul solistid bariton Jaan Medri ja tenor Georg Soans, keskel ees koorijuht Asta Ballstadt, paremal nurgas solist metsosopran Irene Loosberg.

Kaks aastapäeva Vana-Andrese kirikus

Piiskopliku jumalateenistusega tähistati õp. E. Pähna ja koguduse tähtpäevi

Möödunud pühapäevane Vana-Andrese koguduse jumalateenistus kandis erilise pidulikkuse märke, olles piiskoplik jumalateenistus tähistamaks õp. E. Pähna 50. a. ordinatsiooni juubelit ja koguduse 36. aastapäeva. Soojahõnguline ja üks esimesi tõelisi kevadilmu oli kokku toonud ligi pühakojatäie palvelisi, kes kaaselada võisid erilisele ja väga südamlikule kirikusündmusele.

Piiskoplik jumalateenistus algas vaimulike protsessiooniga, millest osa võtsid piiskop K. Raudsepp, juubilar E. Pähn, Vana-Andrese kiriku Nõukogu esimees T. Orav ja koguduse õp. U. Petersoo ning külalisõpetajad E. Heinsoo ja A. Roost, mille järele V.-Andrese koguduse segakoor A. Ballstadti juhatusel alustas muusikalise osaga, kandes ette väga võimsalt ja puhtalt kõlava L. v. Beethoveni „Kõik taevad laulvad". Peale selle esitas koor jumalateenistuse kestel veel Th. Dubois „Sind kiidame, Kristus" ja A. Topmani „Püha".

Laulusolistidelt kuulsime mälestuslauluna K. Türnpuu „Muru kasvab mulla peale" sopran T. Norheimi ettekandes, dueti W. H. Monk „Jää minuga" T. Norheim ja G. Soans ja „Meie Isa palve" tenor G. Soansi väga selges ja pühalikus esituses. Orelisoolod ja saade olid Asta Mittilt.

Jumalateenistuse liturgilise osa teostasid õpetajad E. Heinsoo ja A. Roost, neist esimene luges pühakirjast samad read, millega 50 aastat tagasi piiskop B. Rahamägi õp. E. Pähna Tallinnas ordineeris.

Sisuka jutluse pidas piiskop K. Raudsepp, võttes selle aluseks Apostlite tegude raamatust „Aga teie saate Pühavaimu väe. . ." Piiskop ütles muuhulgas, et sellega on edasi antud õigupoolest Jeesuse testament, mis ei paku mingeid ainelisi väärtusi ega abi, kuid annab vaid juhise, et käia tuleb sama teed, mida tema oma jüngritega ees käis. Seda teed on õp. E. Pähn käinud Jumala vaimu kutsel läbi raskuste ja rõõmude nüüd juba 50 a., millist juubelit täna pühitsetakse.

Ka tuletas jutlustaja meelde, et Vana-Andrese kogudus asutati äsja uuele maale saabunud ja vaeste põgenike poolt, kes ei hoolinud sellest, et peab „katsuma jalad alla saada" kõige pealt iseendale, vaid mõtlesid Jumala vaimutööle ja käesolevaga võib kogudus seetõttu pühitseda oma 36. aastapäeva.

Piiskoplikule jumalateenistusele järgnes rikkalik kohvilaud seltskondlikes ruumes, millest peale eelmainitud vaimulike osa võttis ka EV aupeakonsul I. Heinsoo abikaasaga ja terve hulk aukülalisi väljaspoolt.

Koosviibimise aktuslikus osas tõid kirikutöös väga armastatud ja hinnatud õp. Elmar Pähnale tervitusi terve hulk kõnelejaid, üle anti kingiümbrikke ja juubilari abikaasale Aino Pähnale ulatati mitmed roosikimbud.

Esimeseks tervitajaks oli EV aupeakonsul I. Heinsoo, kes tänas juubilari ustava töö eest Eesti kirikule ja ka Eesti rahvale, eriti meenutades meie sõjamehi, kes mitte üksi füüsiliselt, vaid ka hingeliselt haavatuina abi vajasid, mida õp. E. Pähnal neile südamesoojalt pakkuda oli.

Chicago Pauluse koguduse esimees M. Saar tänas juubilari sealses koguduses 21 aasta kestel tehtud elujõulise töö eest, mille eest õp. E. Pähn seal varemalt ka kuldristi sai. Clevelandi (Ohio) väikese, ent elujõulise eesti koguduse poolt tõi tervitused koguduse esinaine K. Ruus, nimetades õp. E. Pähna „Lendava Hollandlase" eeskujul „lendavaks pastoriks", kuna õp. E. Pähn on Clevelandi koguduses kuulutanud jumalasõna kaugemalt kohale sõites üle 30 aasta ja teeb seda veel praegugi.

Sudbury ja Buffalo koguduste tervitused ütles õp. A. Roost ja Toronto Peetri koguduse poolt õp. E. Heinsoo.

Vana-Andrese koguduse nimel kõneles väga südamlikult õp. U. Petersoo, tänades nii juubilari kui ka ta abikaasat Aino Pähna ülesnäidatud kaasabi eest kirikutöös ja andis üle raamitud pildi Urvaste kirikust, mis oli juubilari töökohaks kodumaal.

Valdek Raiend kõneles end. Meerbecki (Saksamaa) koguduse nimel, kus eesti noored sõdurid isamaa eest võitluse järele leidsid sooja ja sõbraliku vastuvõtu õp. E. Pähna poolt.

Sõnavõtjate hulgas olid veel Korp! Estica esimees K. Kontus, juubilari akadeemiline isa E. Jõgeva. Terve rida kirjalikke tervitusi loeti ette, nende hulgas peapiiskop K. Veem, prof. A. Vööbus jt.

Oma lõppsõnas õp. E. Pähn tänas õp. U. Petersood, Vana-Andrese kogudust ja kõiki osavõtjaid meeldejääva ja mälestusrikka koosviibimise eest, millist päeva ta ise sugugi pühitseda poleks kavatsenud.

Nõukogu esimees T. Orav meenutas seejärele Vana-Andrese koguduse 36-ndat aastapäeva, mida eelmisel aastal juubelitähtpäevana suurejooneliselt pühitseti, ent mis seekordki rohkearvuliselt osavõtjaid leidis.

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

10.000-miiline reis Alaskasse ja Läänerranniku Eesti Päevadele

Viimasel Alaskasse sõitjate koosolekul, millest ka reisi korraldava büroo omanik Bob Fettes osa võttis, tehti kaasasõitjatele teatavaks, et vaatamata Kanada dollari langusele jääb reisihind samaks ning reis teostub vaatamata sellele, et bussis on veel vabu kohti. Samas selgus veel, et viibime Alaskas just suve ilusamal ja soojemal ajal, mil ööd on kõige lühemad. Külmem osa reisil on kahepäevane sõit parvelaeval, kui möödume jäämägedest, milleks peab kaasa võtma soojemat riietust. Reisi kogupikkus on üle 10,000 miili ja jääb kindlasti rekordina püsima kui eesti rahva pikem bussisõit Ameerika kontinendil. Pikk tee on täis vaatamisväärsusi. Reisiseltskond koosneb enamuses Toronto ümbruse kaasmaalastest, kaugeim kaasasõitja lendab selleks kohale Kaliforniast. Rudolf Orav võtab kaasa videoaparaadi, nii saame üleelatud reisist ka hiljem mõnu tunda. Ka lauluraamatud on reisiks olemas — puudub veel pillimees.

Tavaliselt jõuame ööbimiskohta õhtul kella 5—6 vahel. See annab võimaluse ka sõpradega kohtamiseks. Peatused toimuvad järgmistes linnades, kus asub eestlasi:

10. juunil — Empire Motor Inn, Sault Ste. Marie;
11. juunil, Landmark Inn, Thunder Bay;
12. juunil, Charter House Hotel, Winnipeg;
13. junuil, Park Town Motor Hotel, Saskatoon;
14. junil, Sheraton-Caravan Hotel, Edmonton;
30. juunil ja 1. juulil, The Blue Horizon, Vancouveris;
2. juulil, Loyal Inn Motor Hotel, Seattle's;
3., 4. ja 5. juulil, Marriott Hotel, Portlandis;
11. juulil, Shorewood Inn, Joliet'is Chicago küljeall.

Ärasõit Toronto Eesti Maja õuelt 10. juunil kell 8.00 hommikul. Tagasi samas 12. juuli õhtul.

Kaasmaalased, kes soovivad veel sellest 33-päevasest reisist osa võtta, palume ühendust võtta reisijuhi Kalju Jõgiga, telefonil (416) 487-2094 või kirjutada aadressil: 55 Duggan Ave., Toronto, Ont., Canada M4V 1Y1.

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 293-2128
773-2014

Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

Jõekäärul

MÜÜA SUVILA

helistada 239-6590

Toronto Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Klubi esimeheks jäi edasi Helmuth Riko

Toronto Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Klubi liikmete korraline peakoosolek peeti Eesti Majas 17. märtsil 1985. a. Pärast koosoleku avamist esimehe Helmuth Riko poolt, mälestati leinaseisakuga 18. juulil 1984. a. surnud Bernard Ristmägi, 12. novembril 1984. a. surnud Juhan Käisi ja 9. märtsil 1985. a. surnud Elmar Roo'd Torontos. Peakoosolekut juhatasid H. Kore ja H. Viiding. Protokollisid A. Nüüd ja J. Ramjalg.

1984. a. tegevusaruande esitas esimees H. Riko. Pärast revisjonikomisjoni aruande ärakuulamist kinnitati aruanded üksmeelselt.

1985. a. liikmemaksuks jäi senine määr — $18.00. Klubi liikmed, kes ei ole 1985. a. liikmemaksu veel tasunud, soovitame seda lähemas tulevikus teha. Liikmemaksu võib saata posti teel klubi aadressil: 39 O'Connor Dr., Toronto M4K 2K3 või klubi kassapidaja aadressil J. Ramjalg, 10 Deauville Lane, apt. 624, Don Mills, Ont. M3C 3J2. Pangatshekk tuleb kirjutada klubi nimele.

Peakoosolekul valiti juhatusse (Board of Directors) järgmised isikud: H. Riko, H. Suurna, M. Rand, E. Saar, M. Mae, J. Ramjalg, A. Lukk, H. Kore ja J. Summa. Revisjonikomisjoni: K. Paap, H. Sõrmus ja A. Tomband. Auliikmeks valiti Johannes Säägi ja Fromhold Aadli.

1986. a. liikmemaksuks, mis kinnitati peakoosoleku poolt, on $20.00 aastas.

KKS.

KALEVA KONDOMIINIUM KORTERIMAJA
No. 1 Innismore Cr. (Victoria Park & Innismore nurgal)
Aprill, 27. 1985 kella 11-st homm. kuni 5 p.l.

„OPEN HOUSE"

EHITUS VALMIS
Vaatamiseks — ostmiseks
Kõik teretulnud!

Mõned väga head kondomiiniumid saadaval
AINULT 20 KORTERIT — PRIVAATSUS
KÕRGE KVALITEET — ÕHUJAHUTUS

OSTKE NÜÜD!
Enne kui hinnad tõusevad 1. mail 1985 $2,000 võrra
ESTOMAN ENTERPRISES INC. Arh. G. E. Laikve, 444-6405

ILMUS:

PER ASPERA AD ASTRA I osa

kordustrükk Eestis 1937. a. ilmunud albumist „Jakob Westholm ja tema kool 1907—1937. Albumi uuesisuline II osa ilmub 1987. a. alul. Tellimishinnad ühes saatekuludega on kuni 31. maini 1985. a. (postitempli kuupäevaga arvestades): I osa — $14, II osa ettetellimine — $21, mõlemad osi korraga tellides — $32. Alates 1. juunist on hinnad toodud järjekorras 15, 23 ja 35 dollarit.
Tellimised saata: Eino Kuris, 2 Jocelyn Cres., Don Mills, Ont. M3B 1A2.
Lähemalt albumi sisust on kirjutises teisal selles lehes.

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII
Nüüd saadaval uued EUROOPA STIILIS
THERMO-AKNAD
kolmes värvis 2- ja 3-kordse klaasiga.
Tasuta hindamine. Helistage: töökoja tel. 832-2238
kodus 769-0932
OSSO Investments Inc.
10335 Keele Str., Maple, Ontario L0J 1E0

Income Tax Preparation
MARK TUOMOLA, B.A.
191 Eglinton Ave. E., room 206
— Soome Ühispanga maja —
Tel. 488-1801
Töötanud 1973. a. alates

PLUMBING, HEATING & REPAIRS
Eesti ettevõte
Õli-, gaasi- ja elektriahjud • Korstnavoodrid (chimney lining).
• Ahjude puhastamine.
Tel. 275-1280 — Roland Kullik

MÜÜA
EESTI KODUS 1 MAGAMISTOAGA ILUS KORTER.
Inf. hel. tel. 282-0573 kella 10—12 e.l., 7—10 p.l. või tel. 282-0350 kell 8—12 e.l. ja 2—6 p.l.

INTERLOCKING
PAVING STONE
PATIO SÕIDUTEED KÄIGUTEED
TASUTA HINDAMINE
HELISTADA MATI RAND 698-1835

KEVADINE ERIPAKKUMINE

PRAEGU, ENNE TÖÖHOOAJA ALGUST VÕITE SAADA MEILT ALUMIINIUMITOOTEID ODAVATE KEVADISTE HINDADEGA!

Alumiiniumist aknad ja uksed
Termoaknad
Aknaluuugid
Välisseinakatted

Räästaalused (soffit & fascia)
Vihmaveerennid
Katused

SOOME ETTEVÕTE
TASUTA EELARVED

PAULI JUPPI ALUMINUM
34 Charles Tupper Dr.
281-1175
Scarborough

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

SPORT

Lembitu võitis üle noatera

Kaks meeskonnavõitu maleva laskevõistlusel

Laupäeval, 13. aprillil toimusid Eesti Maja laskerajal Eesti Skautide Maleva laskevõistlused üksuste meeskondadele ja individuaalselt. Mõlemad meeskonna-trofeed läksid napi võiduga Lembitu Maleva laskuritele.

Laskevõistlus hundudele toimus 10 lasuga lamades toelt. Viieliikmelise meeskonna tulemustest arvestati kolme parema laskuri silmi.

Meeskonnavõistluse võitis Lembitu Maleva noolepoiste parvik 265 silmaga (Randar Puust 92, Jaan Silmberg 88 ja Erik Reppo 85). Kalevi lipkonna hundud jäid teiseks 262 silmaga (Paul Tralla 96, Mark Einar 85 ja Taivo Paja 81). Individuaalselt oli esimene Paul Tralla, 2. Randar Puust, 3. Jaan Silmberg.

Skautide võistlus toimus aegunud statuudi järele 20 lasku lamades käelt. Võitis Lembitu Maleva meeskond 735 silmaga (Mark Evard 188, Andres Loorits 183, Markus Silmberg 183 ja Aldrek Meipoom 181). Teiseks tuli 728 silmaga Kalevi lipkond (Paul Tae 187, Arvo Laansoo 182, Tõnu Petersoo 180 ja Ivar Soever 179). Individuaalselt: 1. Mark Evard, 2. Paul Tae, 3. Andres Loorits.

Võistluste korraldajateks ja kohtunikeks olid Arvo Oiling, Arnold Kontus, Härold Kivi ja Rein Reinoja. Väga head tööd Lembitu Maleva laskurite treenimisel oli teinud maleva laskespordi juht Rein Reinoja. Tema innukus on nakatanud poisse laskesporti võtma lemmikharrastuseks.

Kuulus Lääne-Saksa ujuja 20-aastane Michael Gross püstitas jälle kaks maailmarekordi 25 m rajal, ujudes 800 m vabalt ajaga 7.38,75 ja 200 m liblikastiilis 1.54,78. Michael Gross on 25 m rajal nüüd viie ala maailmarekordite omanik. Äsjastele lisaks oli ta nimel juba enne 200 ja 400 m krooli ja 100 m liblikujumise maailmarekordid.

Kolm rõõmsat Kalev Estienne võimlejat, kes esinesid Floridas Disneyland'is. Pildil vasakult Lisa Bayko, Tamara Tambre ja Vivienne Medri.

RISTSÕNA NR. 1238

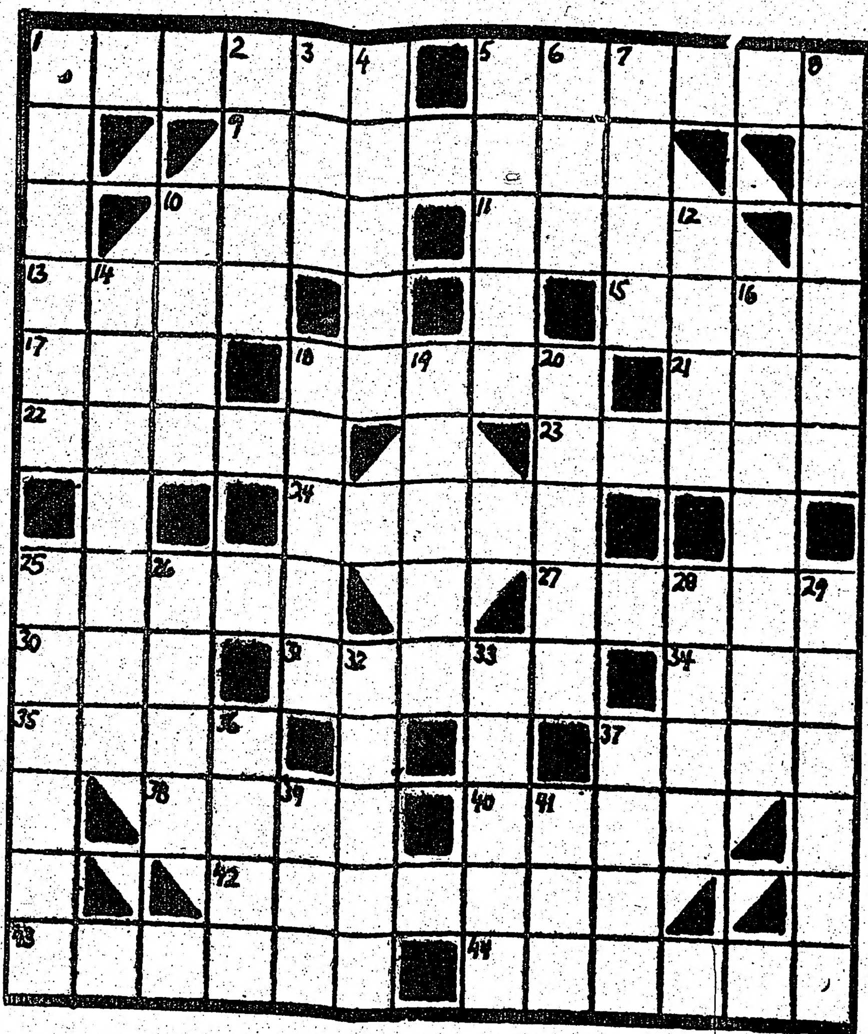

Põikread: 1. Tööde ülevaataja endises mõisas, 5. Naise tiitel, 9. O. Lutsu teos, 10. Suur nimi eesti kunstis, 11. Territoriaalne üksus, 13. Võõrasema, 15. Keemiline element, 17. Liha liik, 18. Malend, 21. Seeme, 22. Hulk päevi, 23. Ahne, 24. Endisaegne rahaühik, 25. Piibli esimene tõlge ladina keeles, 28. Ühe „nurga" toimetaja meie lehes, 30. Mehenime lühend, 31. Eesti naiskirjanik paguluses, 34. Koht, paik, 35. Vaestemaja, 37. Leivapätsike, 38. Ameerika filminäitleja, 40. Nähtamatu aine, 42. Endine Kanada peaminister, 43. Õpetaja ametirüü, 44. Vehklemismõõk.

Püstread: 1. Saar Vahemeres, 2. Külmrelv, 3. Mõõtühik füüsikas, 4. Ese, abinõu, 5. Linn Eestis, 6. Eesti riigivanemaid, 7. Omab, 8. Himu, kirg, 10. Teravili, 12. Kohila saksakeelne nimi, 14. Liiklussoon, 16. Valge haareminaine, 18. Vana, 19. Enne, mõni aeg tagasi, 20. Kaalub palju, 25. Putukas, 26. Põllutööriist, 28. Väike tükk, 29. Kogu külmi suupisteid, 32. Mehenimi, 33. Saksa orelikunstnik ja helilooja, 36. Naisenime lühend, 37. Eesti ajakirjanik-kirjanik Ameerikas, 39. ..... Diavolo-Auberi ooper, 41. Kolmikvokaal.

Spordimärkmeid

Soomlane, 18-aastane Satu Levelä jooksis Vierumäe sisehallis uue Soome rekordi miili distantsil tulemusega 4.51,0.

☆

Lääne-Berliinis peetud kergejõustiku sisevõistlustel parandati meeste kõrgushüppe maailmarekordi teistkordselt samal päeval. Rootslane Patrick Sjöberg hüppas 2.38. Samal päeval Kölnis peetud võistlustel hüppas läänesakslane Dietmar Mögenburg 2.39. Hiinlase Zhu Jianhua ametlik välisvõistluse maailmarekord on samuti 2.39. Mögenburg võitis kuldmedali Los Angeleses tulemusega 2.35, rootslane Sjöberg oli teine 2.33-ga.

RISTSÕNA NR. 1237 LAHENDUS

Põikread: 1. Pütsep, 6. Vallak, 10. Nemad, 11. Ideede, 12. Embama, 13. Arizona, 14. Saav, 16. Arst, 18. Lady, 19. Noor mets, 22. Nõid, 24. Navesti, 25. Eputama, 27. Gera, 29. Peremees, 32. Luik, 35. Õled, 36. Koha, 37. Piimast, 39. Asemik, 40. Aadria, 41. Berle, 42. Dollar, 43. Ullman.

Püstread: 1. Peipsi, 2. Treial, 3. Enda, 4. Peer Gynt, 5. Manzoni, 7. Alma, 8. Laatre, 9. Krants, 12. Enno, 15. Varemed, 16. Ametnik, 17. Stamp, 20. Oder, 21. Katel, 23. Õige, 26. Palusalu, 28. Esimees, 29. Põrand, 30. Rebell, 31. Erik, 33. Koorem, 34. Bajaan, 37. Pisa, 38. Tael.

Müügil VABA EESTLASE talituses

LOOME

Eesti rahvuskultuuri loomingupäevad 23.—30. aug. 1981 Jõekäärul

Loomingupäevade Kunstide loengud sõnas ja pildis — 169 lk.

Autorid: Allik, Berendsen, Lipp-Leppik, Metsala, Märtin, Naelapea, Niidas, Olbrei, Puhm, Puust, Raudsepp, Riga, Salo, Sermat, Susi, Tiido, Toi, Valdsaar, Virkhaus ja Voitk.

Hind $15.— pluss saatekulu $2.—

Prof. FELIX OINAS

„KALEVIPOEG KUTKES ja muid esseid eesti rahvaluulest, mütoloogiast ja kirjandusest"

Saadaval VABA EESTLASE talituses

Hind $13.— + saatekulu $1.—

Robert Kreem

Mälestusi ● Tähelepanekuid ● Otsinguid noorusaastaist

„VANDEGA SEOTUD"

237 lk. $15.—

Müügil „VABA EESTLASE" talituses

MÜÜGIL

Lydia Aruvalla noodiraamat

„TÄIENDUSKOOLIDE LAULUVARA NOOTIDEGA"

Hind $8.—

Saadaval kooliõhtutel T. Eesti Majas, postiteel: L. MARLEY, 9 Parravano Ct., Willowdale, Ont. M2R 3S8 ja VABA EESTLASE talituses.

MÜÜGIL

Eesti muinasjutte inglise keeles

„TALES FROM ESTONIA"

tõlkinud Gisela McBride

31 MUINASJUTTU JA KOKKUVÕTE „KALEVIPOJAST"

$5.75 — 50 centi postikulu

Saadaval Vaba Eestlase talituses

Johannes Säägi

VETERINAARINA IDARINDEL

2.

Selgitasin asja kompülile. Ta käskis naisele ütelda, et meie ei saa teda aidata, sest meie ei tea, kes lehma ära võttis.

Ütlesin naisele, et meie ei saa teda aidata ja jätku siin käimise. Nägin, kuidas naisel veeresid pisarad silmist ja ta lausus eesti keeles „Suur Jumal, tule ise appi"!! Mina päris kohkusin ja häbenesin ütelda, et olen eestlane. Küsisin siiski: „Kas olete eestlane?"

Naine pidi minule kaela langema ja päris karjatas: „Olete eestlane?"

Rääkisin temaga vähe aega ja küsisin, kus ta elab? Siis läksin kompaniiülema juurde ja seletasin, et ka see naine on eestlane. Kompaniiülem ütles, et naine otsigu või teatagu, kus on mõni kolhoosi või kommunisti lehm, siis meie anname selle temale. Ka see eestlane sai endale lehma ja kaitsekirja, et temalt seda keegi ära ei võtaks.

Naine tuli järgmisel päeval tagasi ja kutsus mind tema kodu külastama. Ta elavat siit umbes kolm kilomeetrit eemal. Lubasin järgmisel päeval minna. Et üksinda sinna minna oli siiski väga kahtlane ümbruses tegutsevate vene partisanide tõttu siis rääkisin sellest oma sõbrale, gaasikaitse komandoülemale ltn. Grabovskile (Ida-Preisimaa sakslane). Grabovski oli kohe asjaga nõus ja arvas, et sõidame jalgratastega, on ehk julgem ja ei paista nii kaugele kui hobuse seljas.

Oli hiline õhtupoolik, istusime jalgratastele, püstol-kuulipildujad üle õla ja hakkasime sõitma. Kohale jõudes tuli meile vastu terve perekond, eesti naine oma isa ja emaga ja olid väga ehmunud nägudega. Küsisin: mis viga, kas midagi halba on juhtunud? Nad vastasid, et umbes 15 minutit tagasi läksid külast läbi kuus partisani. Ega meie nii väga kohkunudki, peitsime jalgrattad ära ja läksime tuppa mille aknad olid tekiga kinni kaetud, et väljast tuppa ei nähtaks. Istusime ja vestlesime. Meile pakuti teed ning paluti kompaniiülemale mitu tuhat tänu ütelda suure abi eest.

Toa seintel oli palju pilte, nii üksikisikutest kui ka perekonnast. Läksin neid vaatama. Järsku jäi silm ühe noormehe pildil peatuma ja ma uurisin seda päris uudishimuga.

Peremees märkas seda ja küsis ärritatult: „Kas teie teda tunnete?"

Vastasin, et kui see on Johannes Paap, siis tunnen.

„See on minu poeg Johannes," ütles peremees „ei tea kus ta praegu viibib. Aga kust mina teda tunnen?" Rääkisin, et ta poeg Johannes on minu klassivend Tartu Õhtugümnaasiumist. Ta lõpetas gümnaasiumi ja ülikooli ning kuna ta varem oli lõpetanud politseikooli, siis oli Tartus politsei teenistuses ka pärast ülikooli lõpetamist. Mõni aasta enne sõda oli ta Narva linnas politseikomissar. Praegu ei olnud tema kohta andmeid.

Vanahärra Paap rääkis, kuidas ta poeg noore poisikesena punaste eest Eestisse põgenes. Ta oli väga õnnelik, et pojal elus nii hästi on vedanud. Nagu hiljem Eestis kuulsin oli Johannes tollal juba arreteeritud, kas tapetud või Siberisse saadetud. Õnneks nemad seda ei teadnud.

III

Kui me kompaniisse tagasi tulime kutsus kompül mind enda juurde ja teatas, et tal ei ole enam võimalik allohv. A. ja kapral V. kompanii juures pidada, vaid nad tuleb ära saata. Ta lisas aga, et ta ei saada neid vangilagrisse, vaid org. Todt'i juurde, kus kapral V. jääb köögi juurde abiliseks ja allohv. A. valvemeeskonna ülemaks.

Mõtlesin, et ta valetab ja tahab minule headmeelt teha, kuid hiljem mitmel pool ringi sõites kohtasin neid mitmel korral ja see osutus õigeks. Nii A. kui ka V. olid oma eluga väga rahul.

Minul tuli vallutatud aladel tihti ringi sõita koos mõne saksa veterinaariga, kusjuures meid saatis kaitsemeeskond. Kui oli kuskil kuulda mõnest veterinaarlaatsaretist või apteegist, siis sõitsime kohale ja uurisime missugused arstiriistad ja ravimid olid sinna jäetud. Mina pidin venekeelsete rohtude nimed tõlkima kas saksa või ladina keelde, nii nagu oskasin.

Õpetasin sakslasi saunas käima. See ei olnud kerge ülesanne. Ltn. Grabovsky oli asjaga nõus ja õppis selle „ameti" kohe ära, kuna teistega oli vähe rohkem „rabelemist". Varsti ühinesid meiega ka kaks austerlast, ltn. Wildauer ja Deussel. Läksime sauna, mille oli soojaks kütnud sama venelane, kes meile Moskva viina sigarettide vastu vahetas. Olin seebi unustanud kaasa võtmata. Ütlesin härradele, et mingu nemad sauna ja istugu lavale soojendama. Kui seebiga tagasi jõudsin, siis mõlemad istusid saunalaval ja ütlesid, et see polegi nii palav nagu mina seda olevat kiitnud. Küsisin: „Kas soovite rohkem sooja?" „Muidugi, siin ju päris külmetame," sain vastuseks. Küsisin: „Kas ikka tõesti?" Viskasin krusitäie vett kerisele ja järsku olid leitnandid välkkiirelt lavalt all ja uksest väljas. Pikapeale õppisid nemadki saunas käima ja harjusid kuuma leiliga. Ei võtnud kaua aega, kui terve kompanii saunas käima hakkas ja mitmed lubasid endale kohe sauna ehitada, kui kord jälle kodumaale jõuavad. See jäi enamusel tegemata, kuna nad puhkavad Tshehhoslovakkia mullas.

Kord olime neljakesi laval ja mõnulesime, kui järsku algas maruline kahurväe patareide duell. See pühkis meid välkkiirelt lavalt maha ja ajasime ruttu rõivad selga. Kahurite tuli kestis umbes pool või kolmveerand tundi, ent kõva kuulipildujate ja granaadiheitjate tulevahetus kestis videvikuni. Selgus, et venelased avasid marulise suurtükiväe tule meie positsioonile, eesmärgiga meid taganema sundida. Sakslaste kahurite tabav vastulöök pani punaste omad vaikima.

Järgmisel hommikul vallutasid sakslased Luuga linna.

IV

Pärast Luuga vallutamist sain puhkust. Õieti saadeti üks saksa veebel Poolast, Tilsitist, auto osasid tooma ja kuni Pihkvani oli vaja kaitseks partisanide vastu kaasasõitjat. Küsisin kompaniiülemalt, et kas võiksin kaasa sõita Petserini, kus elab minu naine ja poeg. Ta oli sellega nõus ning ütles, et kui veebel tuleb umbes kahe nädala pärast Tilsitist tagasi, siis sõidab ta Petseri kaudu ja võtab mind sealt kaasa. Petserini jõudsime ilma viperuseta ja partisane nägemata.

Olin viibinud juba ligemale kolm nädalat kodus. Kuna veebel ikka veel polnud tulnud, siis sõitsin ühe saksa sõjaväe autoga Pihkvasse. Läksin seal rinde informatsioonipunkti ja nõudsin 269. Jalaväe Diviisi vet. kompanii asukohta. Sain teada, et kompanii praegune asukoht on Krasnogvardeiskis ja minul on võimalik homme hommikul ühe majoriga kaasa sõita. Mul polnud aimugi, kus see linn asub. Hommikul hakkasime sõitma. Teekond viis läbi Luuga linna ja Siverskaja. Teisel pärastlõunal jõudsime kohale.

Major laskis autojuhil mind kohale sõidutada. Vet. kompanii asus endises tsaariaegses suurtükiväe telliskividest ehitatud kasarmus. Vastaspool teed asus kahekordne sõjaväe kasarm, kus momendil oli sõjavangilaager. Siin selgus ka, et see linn oli endine Vene keisririigi aegne Gatshina.

Järgneb

Baltimore kutsub Eesti Meeslaulu Päevale

Sel kevadel, 18. mail 1985 toimub XIII Põhja Ameerika Eesti Meeslaulu Päev kunagises ESTO-76 kodulinnas Baltimores, Marylandis. Korraldajaiks on seekord Baltimore Eesti laulumehed, kes möödunud aastal pühitsesid oma 33. tegevusaastat. Ettevalmistused on hakanud jõudma juba oma lõppfaasi: noodiraamatud on juba ammu kooridele välja saadetud ja koorijuhtide käte all „hakkavad laulud aegamööda vedu võtma".

Üldteemaks ja põhimotiiviks XIII Põhja Ameerika Eesti Meeslaulu Päevale on võetud **„Eesti meeste laul: enne ja nüüd".** Vastavalt sellele motole on koostöös Baltimore, New Yorgi ja Toronto meeskooridega ühiselt koostatud kava, mis püüab pakkuda linnulennulise ülevaate meie meeskooride lauluvara paremikust — alates eesti rahva vaimsest ärkamisajast, üle Eesti Vabariigi kaunimate päevade kuni meie ülemaailmse pagulaspõlveni välja. See peegeldub ka heliloojate nimedes, kus eriti esile on toodud Kunileid, Läte, Härma, Simm, Tubin, Ritsing, Toi, Purre, Mandre jt. heliloojad läbi meie viimase laulusajandi.

XIII Põhja Ameerika Meeslaulu Päeva ühendkoori juhatajateks on seekord noorema generatsiooni esindajad: Charles Kipper, Erik Veski ja Mati Tammaru. Kontsert toimub Lake Clifton keskkooli saalis. Pärast meeslaulu päeva kontserti on kavas ka suurem laulumeeste ja nende sõprade koosviibimine moodsas Baltimore sise-sadamas ja nimelt üldtuntud Convention Centeris, kus pakutakse sooja õhtusööki, head tuju ja hoogsat tantsu orkester „Fortune" saatel.

Kui kuskil peaks leiduma veel teisi meeskoore või koguni üksikuid hingestatud laulumehi, kes kaugel kaasmaalastest on nõus oma osad iseseisvalt ära õppima, siis palume neil kirjalik ühendus noodiraamatute saamiseks võtta aadressil: Walter Mägi, 16420 Cambridge Court, Mitchellville, MD 20716. Telefoni teel võib kasutada numbrid: (301) 464-1429 ehk (202) 472-4656.

Täpsemad teated nii kooridele kui ka laulusõpradele järgnevad edasises eesti ajakirjanduses.

Baltimore Eesti Laulumehed kutsuvad kõiki laulumehi ja -sõpru XIII Põhja Ameerika Eesti Meeslaulu Päevale! jk

Helmi Betlem

Helmi Betlemi juubelikontsert

Korp! Fidentia korraldusel toimub 28. aprillil k.a. Tartu College'is kell 6 õhtul meie tuntud laulijatari Helmi Betlem'i juubelikontsert, kus klaverisaade on tuntud, andeka muusiku Charles Kipper'i kätes.

Helmi Betlemi, kes Torontos pikki aastaid laulu alal tegutsenud, tunnevad väga paljud eesti lauljad kui oma laulupedagoogi ja häälekujundajat.

Laiem ringkond eestlasi on teda kuulnud esinemas kontsertidel, kirikutes, aktustel ja paljudel muudel muusikalistel üritustel. Alati on kuulajaskonnale meelde jäänud lauljana hästi koolitatud ilus sopran, hingestatud ettekanne ja südamlik laulu tõlgendus.

Pöördume Helmi Betlemi poole küsimustega tema pika ja nii mitmekülgsest elust ja muusikatööst nii lauljana (solistina), kui lauluõpeajana.

Millal tärkas lauluhuvi?

Juba lapsena armastasin laulda igal võimalikul juhul, sageli pandi mind perekondlikel sündmustel lauma, mida ka rõõmuga tegin.

Millal hakkasite lauluga avalikkuses esinema?

15-aastase noorukina kutsuti laulma koolipidudele ja ka teistele üritustele.

Ja millal alustasite lauluõpinguid?

16-aastaselt astusin Tallinna Kontservatooriumi. Esimeseks õpetajaks oli Emilie Hellmann, tema pensionile asumisel jätkasin õpinguid Aleksander Arderi lauluklassis, kuni Konservatooriumi lauluklassi lõpetamiseni.

Kas õppeajal oli ka kontsertesinemist?

Oh ja, loomulikult. Esimesest õppeaastast alates tuli sageli kutseid esinemisteks. Võrdlemisi noorelt prof. A. Topman võimaldas mulle palju esinemisi kirikutes solistina. Prof. A. Topmani ja Enn Võrgu juhatamisel laulsin solistina paljudes oratooriumites.

Kas mäletate pärast pikki aastaid, millal oli esimene iseseisev kontsert?

Õppeaja keskel, olin 20-aastane, andsin iseseisva kontserdi Estonia „Sinises saalis".

Millised suuremad esinemised on kodumaa ajast meelde jäänud?

Kaks oratooriumi Verner Nerepi juhatamisel Estonia kontsertsaalis, Estonia sümfooniaorkestriga. Samuti mõningad esinemised Estonia sümfooniakontsertidel Raimond Kulli ja Olav Rootsi juhatamisel.

Kas esinesite ka Tallinna Ringhäälingus?

Jah! Väga mitmel korral.

Kuidas kulges muusikatee pärast Konservatooriumi lõpetamist?

Lõpetasin Konservatooriumi 24-aastaselt ja alustasin kohe oma laulustuudioga, sageli esinedes solistina. Mõned aastad hiljem kutsuti mind Tallinna Konservatooriumi lauluklassi õpetajaks kuni kodumaalt lahkumiseni. Samal ajal esinesin ka väljaspool Eestit: Helsingis, Uppsalas, Stokholmis, kontsertreisid viisid mind Lätti, Leedusse, Poolasse ja Berliini, kus kontsert toimus kuulsas „Beethoven'i kontsertsaalis".

Kuhu viis esimeseks põgenemistee?

Rootsi — Stokholmi.

Milliseks kujunes muusikatee Rootsis?

Algas kontsertringreisidega põgenikelaagreis. Samal ajal alustasin laulustuudio tööga, kus intensiivne töö andis mitmele eesti õpilasele võimaluse pääseda Stokholmi Kuninglikku ooperikoori, mitmed võeti vastu operetiteatrisse, üks rootsi päritoluga õpilane, ooperi stipendiaat, sai ooperisolistiks. Stuudio töö juurde kuulusid ka õpilasõhtud ja 30-liikmeline õpilaskoor Verner Nerepi juhatamisel. Samal ajal toimusid ka iseseisvad kontserdid. Mul oli ka võimalus esineda Rootsi raadios, isegi ühel sümfooniakontserdil, kus ma esinesin solistina Nielsen'i sümfoonias.

Mitu aastat olite Rootsis?

5 aastat, pärast seda asusin Kanadasse, valides elukohaks Toronto.

Kas alustasite kohe Torontos laulustuudio tööga?

Jah! Nende pikkade aastate jooksul on mu laulustuudios välja kujunenud arvukalt tuntud lauljaid Eesti ühiskonnale.

Pikkade aastate jooksul, nagu isiklikult mäletan, on Teil olnud lugematult palju esinemisi.

On tõesti olnud palju esinemisi. Iga viie aasta järele olen annud iseseisvaid kontserte Torontos, nendest kaks olid kirikukontserdid. Olen esinenud ka väga paljudel rahvuslikkudel üritustel ja meie suurte heliloojate ja luuletajate tähtpäevadel.

Väljaspool Torontot olen andnud iseseisvaid kontserte Lakewoodis, Bostonis, Clevelandis ja New Yorgis, millele lisandub 1961. aastal New Yorgis Carnegie Hall'is iseseisev kontsert, kus pool kava oli eesti heliloojate lauluvarast, siis veel solistina Kanadas: Montrealis, Ottawas, Sudbury's ja mujal.

Esinemiste kõrval toimusid ka ettevalmistused õpilaste kontsertideks, milliseid on olnud aastate jooksul päris hulk.

Sellest jutuajamisest kujuneb pilt inimesest, kes 60 pika aasta jooksul on end täielikult laulule pühendanud.

Ka tuntud Kanada muusikakriitikud: John Kraglund, Georg Kidd, Rose MacDonald ja teised, kellede arvustustest tuleb esile järgmist: „Helmi Betlem, puhas, soe, harukordaselt ilusa tämbriga sopran, hästi koolitatud, värviküllase suure ulatusega hääle-register, kus ettekanded on stiilikindlad, sügava elamusega iga laulu ettekandes".

Helmi Betlem loodab näha juubelikonserdil, oma paljusid laulu- ja muusikasõpru. Kontserdil tulevad ettekandele ainult eesti heliloojate tööd, kas kodumaa ajast või tänapäeva pagulaspõlve heliloojate uuemaid laule. A.M.

Eesti teadlasi Soomes Kalevala pidustusil

Seoses soome eepose „Kalevala" 150. aastapäevaga toimus Soomes, Turus 22. kuni 26. veebruarini „Kalevala" sümpoosion, millest oli kutsutud osa võtma kolm eestlast, prof. dr. Felix Oinas Indiana ülikoolist ja prof.dr. Jaan Puhvel Kalifornia ülikoolist Los Angeleses, kolmandaks prof. Eduard Laugaste Tartu ülikoolist. Viimasele ei andnud Nõukogude võimud siiski Soome sõiduks luba.

Konverentsil esines prof. F. Oinas ettekandega „Kalevala ja slaavi eeposte võrdlusest" ja prof. J. Puhvel iraani „Kuningate raamatust". Mõlemad olid esimesel kongressipäeval rakendatud sektsioonide juhtimisse.

Sümpoosion lõppes suurpeoga Helsingis „Finlandia" hallis, „Kalevala" päeval, kus peokõne pidas president Mauno Koivisto.

Hariduse nädal

Toronto Haridusnõukogu tähistab „Hariduse nädalat" 21.—27. aprillini. Selleaastase „Hariduse nädala" põhiteemaks on: „Haridus — see hõlmab sind ja mind", mis kirjeldab isiklikkude ideede arendamist ja jagamist teistega, sellega aidates säilitada ja edendada Toronto koolide kõrget taset.

Vastavasisulisi ettekandeid ja näitusi peetakse igas koolis ja ühiskondlikes asutisis, nagu parlamendihoone, raekoda ja Sheraton Centre. Haridusnõukogu hoones demonstreeritakse, kuidas õpilaste, vanemate ja õpetajate omavahelist koostööd rakendatakse hariduslike küsimuste lahendamisel.

Ly Parma

Reisikirju Venetsueelast

3.

UURIMISRETKEL DZHUNGLIS

Põneva lennusõidu järele jõuamegi Canaima lennuväljale. Meid võtab vastu kõrvetav troopikapäike, ei ühtki pilvekriipsugi taevalaotuses ja on hea, et dzhunglilaager sealt vaid minutite kaugusel asub. Kohale viib meid traktor järelvankriga, saame kätte oma toad puudealuses hüttidereas ja võime peagi veenduda, et kogu laager on hästi korrastatud ja mugav, toidud söögisaalis vägagi nauditavad ja iseserveerimine toimub kiirelt. Selgub, et meie kaasasolev ekskursioonijuht pole siin enne käinud ja on sellel tuuril alles esmakordselt, mida ta saladuskatte all igale turistile ka kuulutab. Sellest tekib talle arusaamatusi ja organiseerimisraskusi, kohapealne korraldus aga veereb vealtult.

Oma uurimisretked dzhunglisse teeme kahel päeval pikk-kitsais pärismaalaste paatides, mis dzhunglijõgedel liiguvad mitte enam aeru ega teiba abil lükates, vaid mootoriga. Endastmõistetavalt on siis ka võimalused linnu- või loomariigi esindajaid veeääres näha vähesed, sest mootoripõrin peljutab nad juba üsna kaugelt. Jugasid, koski ja kärestikke näeme aga nii mitmeid, et nende mälupildis meelespidaminegi ülejõu käib. Üsna meie Canaima laagri läheduseski on seitse imekaunist juga, neil kõigil kui ka ümbritsevail mägedel on indiaanikeelsed nimed, mis enamasti tuletatud loomanimedest.

Meelde jääb Yuri-Lu Falls sügavas dzhunglis, mis olevat õnnejuga ja ebausklikud reisikaaslased tõttavad surmapõlgavalt kaljuservalt voolava jääkülma veejoa alla, et saada õnnistust, tervist, jõudu ja õnne.

Meie järgmise päeva dzhungliretk on kõige huvitavam ja pikema paadisõidu järele läheb lahti jalutamiseks. Tuurijuhiks on indiaanlane, tal on jalas kõrged töösaapad, paksud püksid, peas õlgkaabu ja tema järel hanereas marsivad turistikesed sandaalides, puukottades või kingakestes, lühikestes pükstes ja hirmuga ootan, et välja ilmub oma kõrgeis tikk-kontstes ka too blond iludus, kes lennukile tuli oma mustapäise saatja saatel parimas moemaja riietuses ja suplusrannas kandis bikiinit, mis koosnes peamiselt neljast värvilisest nöörist. Aga ei, ta tuli selleks retkeks välja paksutallalisis kummikingades, pikkades pükstes ja täiesti asjakohaselt riides ja samas dzhungli pruuniveelises jões nimega Carrao ujus ta supplemisel osavalt kui kala. Kui petlik võib ometi olla esimene mulje, mille järele loome omale ettekujutuse sageli ühest kaasinimesest vööriti.

Ei maksa arvata, et dzhunglist läbi pääseb kerge vaevaga, sealne rägastik on nii tihe, et vaid kirve või kiiniga raiudes läbi saaks pugeda, ent meie sammume mingit ärakuivanud veeoja rada pidi, mida mööda turiste tõenäoliselt on viidud juba korduvalt. Rajalt kõrvale astuda tihkab vaid meie indiaanlasest juht oma kõrgeis saapais, kriimustavad okkad, väänlevad oksad ja halvemal juhul ka mürgised maod lahtise sandaalikandjale armulised ei oleks.

Meie indiaanlasest juht inglisekeelt ei räägi, ent ta teab palju ümbritsevast loodusest, taimedest, pärismaalaste ebausust, kommetest ja muud, mida tõlgib meile kaasasõitnud tuurijuht. Vastu ootusi pole rännak dzhunglis mitte kõrvetavalt kuum, vaid on hämaras tihnikus otse kosutavalt jahe.

See on Mayupa kärestiku juures, kus paatidest välja astume, et maadmööda oma ringretke teha. Selle sama jõe liivasest põhjast pidavat leitama teemanteid ja turismireklaam vigases ingliskeeles teatab muuhulgas: „Have exiting on the Diamond search!"

Kitsast paadist mahaastumine on omaette number. Kuigi juht abistavalt käe vastu on ulatanud, astun ühe paadi otsa pealt teise peale, paadid löövad kõikuma, kaotan tasakaalu ja ootamatult ja äkitselt olengi kahe paadi vahel kivi otsas seljali maas. Terav valu käib kehast läbi, ema pilt lööb juba vaimusilma ette ja välkmõte sähvab meeltesse: nüüd olen siis mina see, kes meie hulgast teisena oma kondid siin dzhunglis puruks murrab! Ometi saan sama sekundi jooksul ilma abita jällegi jalule enne kui pealtvaatajad naerdagi oleksid jõudnud ja marsin hambad ristis mäest üles. On hea, et Taevataat inimesel sinna alla poole, kus selg oma ausa nime kaotab, paraja portsu pehmet pekki on kasvatanud, ja see võtab nii mõnegi vopsu heatahtlikult vastu, hoiab kondid koos ja terav kivi ei jäta sinna muud jälge, kui vaid suure sinise pleki.

Paadisõidule järgneb jällegi pikk sõit traktorveokil jõe äärest meie laagrimaile, kus ootab lennuk tagasisõiduks Margaritale. Traktoril on kaasasõitjaiks ka paar pärismaa poisikest, kes lagemaal tõttavad põõsastikku ja toovad sealt isemoodi ruuget puuvilja, millel mitte sees vaid otsas kasvab kõverik pähkel.

„See on cashew pähkel," seletatakse, „aga seda pähklit ärge sööge, vaid ainult seda kollakat ja mahlast käsna selle vilja ümbert." See maitseb isemoodi, tuletab veidi ehk meie toomingamarju meelde ja teeb suu paksuks. Hoiatuseks lisatakse indiaanitarkus: „Ärge jooge nüüd piima enne, kui vähemalt üks tund on möödas, muidu saate kõhuvalu." Millest see küll tekkida võib või milliseid keemilisi reaktsioone too vili valmistab, seda ehk oskaksid selgitada vastava ala teadlased. Võtsin mõned neist viljadest kojuviimiseks kaasa, et neid siin põhjatalves teistelegi maitsta anda, aga nad närtsisid enne, kui koju jõudsime.

Olime tagasi Margarital, kus veel paar viimast puhkepäeva veetsime. Ettenähtud äralend jäi muidugi jälle mitmesuguste põhjuste ettekäändel hiljaks ja Torontosse saabusime 5½ tunnilise hilinemisega, jõudsime süngesse, pilvisesse ja külma talve tagasi.

Kui küsitaks, kas läheksin tagasi, oleks sellele kõhklusteta raske vastata. Jah, mõne aasta pärast! Siis, kui Margarita on turismi jaoks juba täiesti valmis ja ettevalmistatud. Suurelt osalt on ta seda ju nüüdki: lennujaam on uus ja ilus, samuti üksikud hotellid, leidub suurepäraseid randu ja vaatamisväärsusi ning kuritegevus olevat „alles väljakujunemata" ega ole ka tüütuid kaubapakkujaid ega kerjuseid näha. Ehk on sellestki plusspooltele küllalt, milleks siis kõnelda veel muust, mis puudu jääb?

Ma läheksin kindlasti tagasi pikemale Canaima dzhunglituurile, kuigi see on sadu kilomeetreid eemal Margaritast ja hoopis mandril. Sõidaksin päevade kaupa mööda Orinoco jõge, mille kohta Jules Verne ütleb vaid ühe sõna: „Magnificent!" ja silm otsiks, kas ei vilksata puude ja väänkasvude vahelt peale lindude ja ahvide ka mõnda uut Tarzanit oma Janega või ehk veel midagi muudki, mida enne näinud ei ole.

Martin Roos esinemas EKK muusikavõistlustel.
Foto: Vaba Eestlane

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS & PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

TÕNU TOOME B.A.Sc., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 789-7579
kodus 762-2367

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E 1044

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
☆ 31 aastat tööpraktikat ☆
Tel. 533-9334

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Neljapäeval, 18. aprillil 1985 — Thursday, April 18, 1985

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teadaanne

Eesti Abistamiskomitee aastapeakoosolek peetakse kolmapäeval, 24. apr. 1985 algusega kell 6.30 õhtul Toronto Eesti Maja väikeses saalis, 958 Broadview Ave.

EAK liikmeid, kes ei ole koosoleku kutset kätte saanud, palutakse teadaannet võtta kutsena.

Liikmemaksud palume õiendada EAK äris.

EAK juhatus

Soome sõdurid saavad sünnituspuhkust

HELSINGI — Soome kaitseministeerium suhtus nõustuvalt peastaabi ettepanekusse, et ajateenijaile antakse sünnituspuhkus nn. isapuhkust ja ettepaneku edasiviimine on juba käimas. Peastaap tegi ettepaneku, et ajateenija võiks saada kõige rohkem kuus ööpäeva perekonna hooldamiseks vaba aega, milline aeg ei pikendaks ajateenistuse kestvust. Aastas saaksid sellist isapuhkust umbes 250 meest.

Toetussõnu ...

(Algus lk. 1)

laste mantlid, petroleum produktid, kellad jne. Kahjuks kõik need ei ole lõpp-produktid ja nii Ameerika ei tea, et ostavad vangide valmistatud esemeid. Ühendriigid ostavad N. Liidult aastas 250 miljoni dollari väärtuses kaupa, sellest on 147 miljoni väärtuses kaupa valmistatud poliitiliste vangide poolt. Selles suhtes on olnud ülekuulamisi Ühendriikide Esinduskogus. Me kaebasime isegi selle protseduuri kohtusse. Järgmisel kuul Ühendriikide valitsus peab vastama. Kahjuks Ühendriikide välisministeerium ei taha ärritada venelasi.

Jerry Gideon tõi tervitusi Kongressi liikmelt Bob Dornanilt ning ütles, et Dornan toetab baltlasi sajaprotsendiliselt; on seda teinud ja teeb alati ka tulevikus. USA Kongress on väga uhke selle üle, et nõuab kindlalt inimõiguste seaduste rakendamist. Siiski liberaalid räägivad rohkem kui teevad. Tahame kindlustada resolutsiooni nr. 307, mis nõuab et ei tohi importeerida poliitiliste vangide valmistatud kaupa. Sellega toetame kommunistlikku süsteemi, ja sellele tuleb lõpp teha. Me ei too sisse nüüd teatud produkte Mehhikost, nagu punutud korvid, kuid keegi ei taha midagi rääkida N. Liidu vangilaagrite produktidest.

Pärast vaheaega võttis sõna Leedu ülemaailmne noorteühingu esimees Gintras Grusas, kutsudes balti noori osavõtma suvel Balti merel toimuvast laevasõidust.

järgneb

New Yorgi tütarlastekoor Nightingale-Bamford Chorale esinemas Eesti Majas peetud maakondlikul killapeol. Vasakul koorijuht Maaja Roos. Foto: Vaba Eestlane

Üllatustega killapidu

Üle 700 osavõtja Eesti Maja tuluõhtuks mõeldud üritusel

Maakondliku Esinduskogu äsjasel üritusel oli jälle samane maagiline külgetõmbejõud nagu on olnud mitmel eelmisel. Eesti Maja ruumidest käis läbi kuni 700 külalist ja tegelast, kes üksmeelselt hindasid üritust õnnestunuks. Pealegi oli eesmärk anda tulu Eesti Majale, meie rahvuslikule ühiskodule.

Juba uste avamisel olid peagi istekohad täidetud ja ikka veel uued tulijad ruttasid Eesti Maja poole, kus piduliku sündmuse puhul lehvis Eesti lipp. Kogunemise ajal mängis A. Tuvikese Külapillimeeste orkester, alustades tuljakuga, et „terve vald oli kokku aetud, kihelkond kokku kutsutud." Hoogsalt 14-liikmelise orkestri poolt esitatud rahvalikud viisid panid rahva kaasa laulma. Sissejuhatav tsükkel lõppes skautlike noorte hulgas populaarseks saanud ühislauluga „Meie koome kangast".

Üllatusmomendiks kavas oli New Yorgi tütarlastekoori Nightingale-Bamfordi Chorale esinemine, keda juhatas endine Toronto koorijuht Maaja Duesberg-Roos. Peale Kaljo Raidi lühemat tutvustavat sõnavõttu, märkides ka koorijuhi hiidlasest põlvenemist, laulis koor viis laulu.

Bachi laulule järgnesid kaks Helen Duesbergi laulu, mis loodud möödunud aastal Maaja väiksele pojalt Taavole, „Tipa-tapa" ja „Uinu väike ullikene".

Koor laulis need eesti keeles, olles need peaaegu aktsendivabaks õppinud, kus meie noortele raskusi tegev „õ" kõlas üllatavalt puhtalt. Mõlemad laulud esitati möödunud aastal Lincoln Centre'is peetud kontserdil.

Kahele väga rohke kiitusega laulule järgnesid veel madrigalid aprillist ja maist ning lõppes siis spirituaaliga, kus koori lauljad eriti hästi oma noorte häälte rikkust väljendasid. Anne Tüll-Keelmann tänas koorijuhti lilledega, igale kooriliikmele anti väike Ontario sümboliga rahvusvärvidega õieke.

Maaja Roos selgitas veel, et noorte hea eesti keele puhtus olenes Maaja Roosi abikaasa Aarand Roosi juhendamisest, kes on erialalt eesti keele doktor.

Järgnevas osas E. Aleve rakendus teadustajana ja sissejuhatuse osas märkis, et osavõtjate hulgas on ka juubilar — Eesti Maja sai 1. aprillil 25-aastaseks, keda kõik täna õnnitlevad.

Maakondliku Esinduskogu esimees J. Vihma tervitas kõiki maakondlasi

ja märkis Eesti Maja tähendust meie ühiskonnas: selles võitlevad eesti organisatsioonid Eesti tuleviku nimel.

Ta soovitas, et hoiaksime seda kodu, mis meil on, koondaksime selle ümber oma jõu ja tegevuse. Seletõttu ka tänase peo sissetulek läheb Eesti Majale ja soovis siis head tuju kõigile, tulu Eesti Majale.

Teisena võttis sõna noorte toimkonna esindaja Peter Vilde, andes informatsiooni noorte osas ja õnnitles Eesti Maja noortetoimkonna poolt.

Kolmandana Eesti Maja esimees O. Piil avaldas tänu Maakondlikule Esinduskogule peo korraldamise eest. Pidades seda näiteks, mida saavutatakse kui tehakse üksmeeles. Eesti Maja ja eesti ühiskonnal seisab ees otsustav töörohke ajajärk, mil tuleb püüda tegevus panna kindlale alusele, milleks on vaja iga eesti ühiskonnaliikme panust, kus tuleb olla õlg-õla kõrval noortega.

Killapeao kavaline osa algas Harjumaaga, kus Juta Kübarsepp esitas „Ajalugu kordub", mille kinnituseks Külapillimeeste orkester mängis „Kalevite kantsi".

Hiiumaa osas Helme Kaju deklameeris Asta Willmanni luuletuse „Mõtisklusi". Tartumaa osas laulis Laine Koost Heinar Medri klaverisaatel laulud „Emajõe jutustus", „Pühajärve mälestus" ja „Küla mul ütleb". Setumaa keel elustus ema — Helgi Roseni ja tütre — Evy Jaaguste kahekõnes.

Esimese poolajal lõpetas Järvamaa esindajana bariton Avo Kittask, lauldes „Seal kus Emajõgi voolab", kutsudes rahvast refrääni puhul kaasa laulma, järgnes P. Tammeveski „Üksainus öis" ja Noorus on ilus aeg", laulja saatis end akordionil.

Kõik ettekanded haarasid kuulajaid ja muutsid osavõtjate pere ühiseks soojaks Eestimaa rahvaks.

Teine osa algas Valgamaaga, kus Lydia Tori esitas oma läbi Eesti läbiva luuletuse. Mulgimaa osas Kalle Viires esitas humoreski „Tõestisündinud lugu". Sopran Elna Libe ja tenor Olev Härm laulsid duetina Viljandimaale, Virumaale ja Pärnumaale, igale ühe laulu, akordionil saatis Elmar Tani. Toomas Marley esitas Ellen Irsi lugulaulu „Ajaratas". Kolm saarlast A. Käärid, L. Riis ja H. Sulg mängisid akordioneil Saaremaa hümni (Ma vaatsin paadist), L. Riis laulis meremeeste laulu „Mede laev" ja „Saare, mu kodupaik". Maakonniti läb.i Eesti liikumise lõpetas Võrumaa. Salme Vesil oli sõnaline osa, Võru pritsimeeste orkester mängis polkaloo

ja sopran Õnne Laikve, Võrumaa kohal lööritavate lõokeste meenutamiseks laulis „Väikne, kena kohakene", andes lisapalaks P. Ardna „Varsakabi", viies sellega kuulajad kodumaistele praegu kollendavate kraavikallaste juurde.

Siis kutsuti kõik laulusolistid lavale ja koos alustati ühislauluna orkestri saatel „Kas tunned maad, mis Peipsi rannalt?" Meeleoluliselt läbi Eesti maakondade käidud sõnalis-muusikaline teekond jättis kuulajaskonnale mälestustesooja elamuse.

Peale kava Eesti Maja esimees O. Piil hindas suurüritusest saadud elamust sündmuseks, millest areneb meie ühiskonna tulevik ja tänas J. Vihmat kui selle suurtöö läbiviimise organisaatorit. Vaiki Niitenberg ulatas üle kimbu nelke.

Ülejäänud osa oli seltskondlik, esimeses osas mängis Külapillimeeste orkester tantsulugusid, siis jätkas noorteorkester Tarkus moodsamate rütmidega. Eesti Maja keskmises saalis oli einelaud.

Alumises kohvikuruumis toimusid kahel korral Elmar Maripuu teater E. Maripuu näidendi ESTO MACHO etendused. Ruum oli nii täis, et kõigil polnud võimalik teatrit jälgida.

Samal päeval toimus ka Killapeo malevõistlus, mis algas juba kell 3 p.l. Võistlused toimusid A. ja B-klassis. Esimeses tuli võitjaks J. Triefeldt, (Tartumaa), 2) A. Kuus (Valgamaa), 3) E. Talve (Võrumaa); B-klassis 1) V. Leius (Võrumaa), 2) A. Juurma (Virumaa), 3—4) M. Paju (Viljandimaa) ja U. Limit (Harjumaa).

Lõppkokkuvõttes jagasid 1.—2. Virumaa ja Viljandimaa, 3.—4. kohti Harjumaa ja Võrumaa. Tagajärjed tehti teatavaks kava vaheajal.

„Vallutamisest" on saanud „vabastamine"

N. Eestis ilmuv ajakiri „Televisioon 1984" 17.—23. septembri numbris on toodud äratrükk 23. sept. 1944 ilmunud „Tasuja" numbrist 189 (633), kus on avaldatud esiküljel TALLINN ON VABA! ja selle all „Kõrgema Ülemjuhataja käskkiri Nõukogude Liidu marssal Govorovile".

Selles öeldakse:

„Leningradi rinde väed **vallutasid** hoogsa pealetungi tulemusena täna, 22. septembril **lahinguga** Eesti NSV pealinna Tallinna (Revel) — tähtsa meresõjabaasi ning suure sadama Balti merel.

Lahinguis Tallinna linna vallutamisel paistsid silma kindralleitnant Starikovi, kindralleitnant Fedjuninski, kindral-major Truhatshevi, kindralleitnant Pärna eesti korpus, kindral-leitnant Simonjaki jt."

Inglismaa eestlase surm auto all

Laupäeval, 23. veebruaril, pärast Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamist jäi Bradfordis auto alla ja sai silmapilkselt surma Harrogate'is elav umbes 70-aastane Angelika Ervart. Ta oli töötanud seal pikemat aega õena, nüüd juba aastaid pensionil.

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1802
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

Sündmuste kalender

- **Reedel, 19. aprillil kell 7—11 õhtul Eesti Majas „Põhjala Tütarde" vanemgaidide Prantsusstiiliga kohvik.**
- **Pühapäeval, 21. aprillil kell 3 p.l. Eesti Maja suures saalis TE Seltsi korraldusel IV kevadpopurrii.**
- **Reedel, 26. aprillil kell 8 õhtul Tartu College'is Akadeemilise Kodu korraldusel Mai-vastuvõtt.**
- **Laupäeval, 27. aprillil kell 5 p.l. Peetri Kiriku saalis Toronto Ap. Õigeusu koguduse Näitemüük-Perekonnaõhtu.**
- **Pühapäeval, 28. aprillil kell 12 päeval Eesti Maja keskmises saalis E. Pensionäride Klubi loterii.**
- **Pühapäeval, 28. aprillil kell 6 õ. Tartu College'is Helmi Betlema juubelikontsert.**
- **Pühapäeval, 28. aprillil, kell 2.30 p.l. Hamilton Public Library, H.E.S. Segakoori kontsert.**
- **Kolmapäeval, 1. mail Tartu College'is loeng „Luuletaja Aleksis Rannit" — prof. Galina Kruberg.**
- **Laupäeval, 4. mail kell 7 õhtul Lawrence Park Collegiate aulas Segakoor „Leelo" 20. aastapäeva kontsert.**

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-0562

OPTICAL STUDIO Ltd.
R. SCHMID, saksa optik
Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler.
Spetsialiseerunud contact lenside alal.
1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd
Tel. 535-6252

Ermi SOOMET
TULUMAKSULEHTEDE täitmine
Kokkuleppeks helistada 247-3150

Alvin alarmsüsteemid
varguse ja tule vastu
Tel. 731-5766
kodus 499-8193
Küsida ALLAN PRÜMMEL

EAK otsib EHATARESSE
VABA-AJA PROGRAMMI JUHTI
(recreation director)
Sobivus vanemate inimestega töötamiseks nõutav.
Informatsiooniks hel. 421-5828
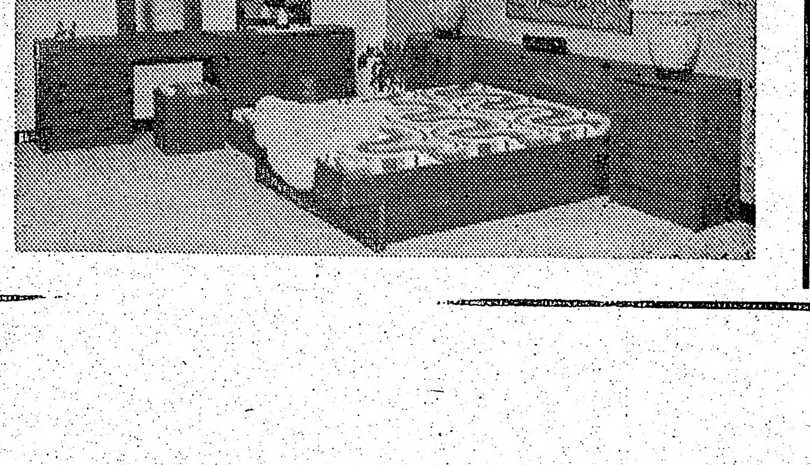
Modern Trend Interiors
Ostke kõrgekvaliteedilist tiikpuu, palisandri-(rosewood) ja tammepuu mööblit soodsate hindadega.
ELUTOA-, SÖÖGITOA- ja MAGAMISTOAKOMPLEKTID
STEREO/VIDEO KABINETID, LAMBID, LAELAMBID ja palju muud kodu kaunistamiseks.
Avatud: esmasp., neljap. ja reedel 10—9, teisip., kolmap. 10—6, laup. 10—5
7310 WOODBINE AVE. - MARKHAM - PÕHJA POOL STEELES AVE. E.
Tel. 475-6337
KEVADINE VÄLJAMÜÜK